

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
«ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»

ΕΤΟΣ 56ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 425
ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2014

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΚΟΥΦΑ 71Α & ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ
106 80 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 3633618 - FAX: 210 3634636

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Από την εφημερίδα
ELLNEWS

ΜΕ ένα δισέλιδο αφιέρωμα στον ελληνικό Τύπο της Σμύρνης κυκλοφόρησε, στις αρχές Ιουνίου, το πρώτο φύλλο της νέας μηνιαίας free press εφημερίδας *Ellnews*. Το αφιέρωμα, το οποίο υπογράφει ο δημοσιογράφος Αλέξανδρος Καλαφάτης, περιλαμβάνει ένα πλούσιο φωτορεπορτάζ, που εστιάζει στις εφημερίδες της Σμύρνης και στο πώς αυτές άνοιξαν το δρόμο της ελευθεροτυπίας και της πολυφωνίας. Η *Ellnews* θα κυκλοφορεί στην Ελλάδα, στην Κύπρο, στην Αμερική και στην Αγγλία. Το πρώτο φύλλο της νέας εφημερίδας, με το αφιέρωμα στον ελληνικό Τύπο της Σμύρνης, διανέμεται δωρεάν από τα γραφεία της Ενώσεως Σμυρναίων από Δευτέρα - Παρασκευή (10:00 - 13:00).

Βλ. σελ. 8 - 9

Αλλαγή φρουράς στην Ένωση Σμυρναίων

Ο κ. Γεώργιος Αρχοντάκης είναι ο νέος πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων, αντικαθιστώντας το στρατηγό Ευάγγελο Τσίρκα, που παραιτήθηκε από τη θέση του προέδρου, μετά εξαετή ευδόκιμη θητεία.

Ο κ. Αρχοντάκης, μέχρι τώρα μέλος της δι-

οίκησης του σωματείου, εξελέγη παμπηφεί πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων, από το Δ.Σ. όπως προβλέπει το Καταστατικό της, και, αμέσως μετά την ανακοίνωση του αποτελέσματος της εκλογής, ανέλαβε τα καθήκοντά του.

Περισσότερα στη σελ. 3

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΠΣΕ

100 Χρόνια από τους διωγμούς της Φώκαιας (1914 - 2014)

Από την επίσημη σελίδα της ΟΠΣΕ στο Facebook η ανακοίνωση που ακολουθεί:
Φέτος συμπληρώνονται 100 χρόνια από την έναρξη των διωγμών που διοργάνωσε, μεθόδευσε και έθεσε σε εφαρμογή το νεοτουρκικό καθεστώς κατά των χριστιανικών πληθυσμών των μικρασιατικών παραλίων. Ειδικά όμως αυτές τις μέρες αναβιώνει στη μνήμη μας ο άγριος διωγμός που υπέστησαν οι κάτοικοι της Φώκαιας και των γύρω περιοχών, στις αρχές Ιουνίου του 1914. Εκείνα τα αποτρόπαια γεγονότα εκτίθενται αναλυτικά σε εκθέσεις και επίσημα κείμενα

Οι Έλληνες κάτοικοι της Φώκαιας και των γύρω περιοχών επιβιβάζονται σε πλοιάριο και αναχωρούν για τη Θεσσαλονίκη, τον Πειραιά ή τη Μυτιλήνη, Σάββατο 13 Ιουνίου 1914.

που συντάχθηκαν αμέσως μετά, καθώς και από τις μαρτυρίες του αντόπτη Γάλλου αρχαιολόγου Felix Sartiaux και των συνεργατών του, που διε-

νεργούσαν αρχαιολογικές ανασκαφές την εποχή εκείνη, για λογαριασμό της γαλλικής αρχαιολογικής σχολής.

(Συνέχεια στη σελ. 9)

ΔΙΑΚΟΠΕΣ 2014

Η *Μικρασιατική Ηχώ* δεν θα πάει διακοπές και έτσι το επόμενο φύλλο της θα κυκλοφορήσει κανονικά μέσα στον προσεχή Σεπτέμβριο.

Τα γραφεία της Ενώσεως Σμυρναίων, λόγω της ετήσιας άδειας του προσωπικού τους, θα παραμείνουν **κλειστά από 1 έως 31 Αυγούστου 2014**.

Για την αλληλογραφία θα λειτουργεί το **fax 210 - 3634636** σε 24ωρη βάση. Μηνύματα μπορείτε να μας στέλνετε στην ηλεκτρονική διεύθυνση: **Ensmyrn@otenet.gr** ή στον αυτόματο τηλεφωνητή **210 -3633618** και θα σας απαντήσουμε το συντομότερο δυνατό.

Η επίσκεψη του υπουργού

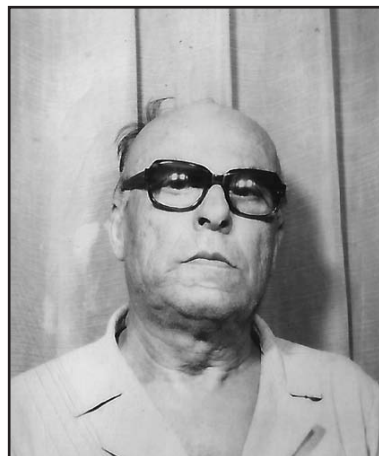
«Στην υγείά σας, κ. υπουργέ, και καλώς ήλθατε στο φτωχικό μας. Όπως βλέπετε και εσείς το σπίτι μας είναι ημιτελές και εντελώς ακατάλληλο για επίσημα τραπέζια. Πάντως, σας ευχαριστούμε που δεχθήκατε την πρόσκλησή μας». Με αυτά τα λόγια ο πατέρας μου Σπύρος Ευθυμιάδης καλωσόρισε τον υπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας Χρήστο Σολομωνίδη στο σπίτι μας στη Ν. Ιωνία, αφηγείται η κόρη του κ. Μαίρη Ευθυμιάδου-Ζωγράφου.

Με την κ. Ευθυμιάδου μεγαλώσαμε στην ίδια γειτονιά, από τότε δηλαδή που, γύρω στο 1958 - 1960, ήλθαμε στη Ν. Ιωνία ως δικαιούχοι ανταλλάξιμης περιουσίας.

Και συνεχίζει την αφήγησή της η κ. Μαίρη Ευθυμιάδου-Ζωγράφου:

«Όταν πρωτοήλθαμε σ' αυτή την περιοχή της Ν. Ιωνίας, της είχε ήδη δοθεί το όνομα Νεάπολη, αλλά οι κάτοικοι δεν το γνώριζαν και την έλεγαν Περισσό, ο τόπος ήταν στο ξεκίνημά του. Δεν υπήρχαν δρόμοι, ηλεκτρικό ρεύμα, αποχέτευση. Το βυτιοφόρο του Δήμου περνούσε μία φορά την ημέρα για διανομή νερού. Η τηλεφωνική επικοινωνία ανύπαρκτη.

Για όλα αυτά τα προβλήματα που υπήρχαν ο πατέρας μου δεν έμεινε αδιάφορος, δραστηριοποιήθηκε και, παρακινώντας και άλλους συμπατριώτες μας, κατάφερε να δημιουργήσει το «Σύλλογο Αυτοστεγαζομένων Παλαιών Προσφύγων Περισσού», με σκοπό να βοηθήσει στην επίλυση των προβλημάτων. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν ο πατέρας μου, αντιπρόεδρος ο Τάσος Δαμηλάτης, γενικός γραμματέας ο Στέφ. Τσερκέζης, ενώ συμμετείχαν και άλλοι, των οποίων δε θυμάμαι τα ονόματα.

Σπύρος Ευθυμιάδης, πρόεδρος του Συλλόγου Αυτοστεγαζομένων Παλαιών Προσφύγων Περισσού.

Λόγω μη υπάρξεως άλλου χώρου, οι συναντήσεις των μελών του Συλλόγου γίνονταν στο σπίτι μας. Μοίραζαν επίσης και είδη πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, ρούχα κτλ.) στους έχοντες ανάγκη συμπατριώτες μας.

Λόγω μη υπάρξεως άλλου χώρου, οι συναντήσεις των μελών του Συλλόγου γίνονταν στο σπίτι μας. Μοίραζαν επίσης και είδη πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, ρούχα κτλ.) στους έχοντες ανάγκη συμπατριώτες μας.

Να σημειωθεί πως ήμασταν το μοναδικό σπίτι της περιοχής που

είχαμε τηλεφωνική γραμμή και αυτό διευκόλυνε το Σύλλογο στην επικοινωνία του με τις διάφορες υπηρεσίες. Θυμάμαι τα τηλεφωνήματα που έκανε στο Υπουργείο ο πατέρας μου, όταν τον έστελναν από τον ένα «αρμόδιο» στον άλλο. Τον άκουγα που φώναζε στο τηλέφωνο και νευρίαζε που τον ενέπαιζαν. Καταλαβαίνεις πώς ήταν και το Δημόσιο την εποχή εκείνη; Ο κόσμος εδώ ζούσε σε πρωτόγονες συνθήκες διαβίωσης και οι καρεκλοκένταυροι μας κορόιδευαν.

Δεν άντεξε άλλο ο πατέρας μου αυτή την κατάσταση και πήγε ο ίδιος στο Υπουργείο, αποφασισμένος αυτή τη φορά να δει τον ίδιο τον υπουργό.

Με τα πολλά και αφού οι γραμματείς του δεν μπόρεσαν άλλο να τον εμποδίσουν, τον δέχθηκε ο υπουργός Χρ. Σολομωνίδης στο γραφείο του.

«Ηρεμείστε κ. Ευθυμιάδη», του λέει, «και περάστε στο γραφείο μου». Απ' όσα μου είπε ο πατέρας μου, αφού ενημέρωσε σχετικά τον υπουργό και γνωρίστηκαν καλύτερα μεταξύ τους, βρήκαν κοινούς γνωστούς, γιατί είχαν τελειώσει την ίδια σχολή στη Σμύρνη, αν και ο πατέρας μου καταγόταν από τα Θυάτεια (Αξάρι).

Πρέπει να επισκεφθήκε μία ή δύο φορές ακόμη τον υπουργό για θέματα του Συλλόγου. Τις επόμενες φορές βέβαια με άλλον «αέρα» αφού ήταν και συμπατριώτες.

«Κύριε υπουργέ, σας παρακαλώ, διαθέσατε λίγες ώρες από τα καθήκοντά σας και ελάτε να δείτε σε τι συνθήκες ζουν οι συμπατριώτες μας. Πόσο άλλο να κάνουν υπομονή!!».

Πράγματι ορίστηκε μία ημέρα και ήλθε ο υπουργός με την ακολουθία του στη γειτονιά μας. Τον υποδεχθήκαμε οι εδώ κάτοικοι με επικεφαλής τον πρόεδρο και πατέρα μου και μερικά από τα μέλη του Δ.Σ.

Ο υπουργός αφού επισκέφθηκε ορισμένα σπίτια και διαπίστωσε ο ίδιος ότι είχε δίκιο ο πατέρας μου, στη συνέχεια ήλθε σπίτι μας και φάγαμε όλοι μαζί.

Θυμάμαι η μητέρα μου είχε

μαγειρέψει κασιοκάκι στο φούρνο με πατάτες και είχε κάνει και μπουρεκάκια. Είχαμε ένα παμπάλαιο τραπέζι με φθαρμένα πόδια που το ισοροπήσαμε με πετραδάκια και ξύλινα στηρίγματα. Στρώσαμε όμως ένα κατάλευκο κεντητό τραπεζομάντιλο από την προίκα της μητέρας μου. Το δάπεδο ήταν ακόμη μπετόν και οι τοίχοι πριν λίγες μέρες είχαν σοβατιστεί.

Στο τραπέζι κάθισε ο υπουργός, ο πατέρας μου με την οικογένειά του και μερικά από τα μέλη του Συλλόγου. Στα μάτια μου ο υπουργός φάνταζε ένας αριστοκρατικός άνθρωπος, ωραία ντυμένος και πολύ ευγενής. Θυμάμαι επίσης που με χάιδεψε, με ρώτησε πώς με λένε, τι τάξη πάω στο σχολείο και τα σχετικά που ρωτάνε τα παιδιά.

Η μητέρα μου εκείνη την ημέρα έδωσε τον καλύτερο εαυτό της, προκειμένου να ευχαριστήσει τον υπουργό. Τόλμησα για μια στιγμή να της μιλήσω, κάτι να της ζητήσω, την ώρα που εκείνη μαγειρεύε και μου απαντά: «Καλά παιδί μου, δεν έχεις καταλάβει ότι σήμερα έχουμε τραπέζι τον υπουργό !!».

Κική Ζευγώλη

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Η οικογένεια του Σταμάτη Ροδάκη από την Κρήνη (Τσεσμέ) της Μ. Ασίας με φίλους τους στα κτήματα της στο Κουμούδι, κατά την περίοδο του τρύγου. (Φωτογραφία από το αρχείο της κ. Αικατερίνης Μπαρμπάτση).

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

Τριμηνιαία έκδοση της
«ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»

Γραφεία:
Σκουφά 71Α & Μασσαλίας
106 80 Αθήνα
Τηλ.: 210 3633618 Fax: 210 3634636
E-mail: Ensmyrn@otenet.gr
www.enosismyrneon.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Γεώργιος Αρχοντάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Νίκος Βικέτος
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ-ΔΙΕΚΠΗΡΑΙΩΣΗ:
Κορίνα Σπηλιώτη
ΠΑΡΑΓΩΓΗ:
ΓΡΑΦΟΠΡΙΝΤ Α.Β.Ε.Ε.
Θηβών 347 - Αιγάλεω
Τηλ.: 210 5225479 - 210 5144160

Ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν απόψεις των συγγραφέων και δεν απηχούν κατ' ανάγκη θέσεις της εφημερίδας ή της Ενώσεως Σμυρναίων.

Αλλαγή φρουράς στην Ένωση Σμυρναίων

Νέος πρόεδρος του Δ.Σ. ο κ. Γεώργιος Αρχοντάκης

Ο κ. Γεώργιος Αρχοντάκης είναι ο νέος πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων, σε αντικατάσταση του Στρατηγού **Ευάγγελου Τσίρκα**, που παραιτήθηκε από τη θέση του προέδρου μετά εξαετή ευδόκιμη θητεία, θεωρώντας ότι ολοκλήρωσε τον κύκλο των προσφορών του προς το σωματείο. Με την επιστολή της παραίτησής του, η οποία αναγνώσθηκε στη συνεδρίαση του Δ.Σ. στις 2 Μαΐου 2014, ο κ. Τσίρκας ευχαρίστησε τα μέλη της Ενώσεως, τους πολυπληθείς φίλους της και τους συνεργάτες του στο Δ.Σ. και δήλωσε ότι θα βρίσκεται δίπλα στον νέο πρόεδρο, όποιος και αν είναι αυτός, αλλά και «κοινά στο Διοικητικό Συμβούλιο για όσο χρόνο αυτό θα με ανέχεται και δεν θα του αποτελώ "βαρίδι" στις ενέργειες και αποφάσεις του».

Η αλλαγή του νέου προέδρου έγινε στην ίδια συνεδρία με μυστική ψηφοφορία. Ο κ. Αρχοντάκης, μέχρι τώρα μέλος της διοίκησης του σωματείου, εξελέγη παμπηφεί από το Δ.Σ. πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων, όπως προβλέπει το Καταστατικό της, και αμέσως μετά την ανακοίνωση του αποτελέσματος της εκλογής ανέλαβε τα καθήκοντά του.

Πλην του κ. Αρχοντάκη στο Δ.Σ. συμμετέχουν ως μέλη του προεδρείου οι Ελένη Μπίστικα - Κατραμπούλου (αντιπρόεδρος), Νίκος Βικέτος (γεν.

Επάξια διαδοχή, αριστερά, ο νέος πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων κ. Γεώργιος Αρχοντάκης, δεξιά, ο απεθθών πρόεδρος κ. Ευάγγελος Τσίρκας.

γραμματέας), Νίκος Ισηγόνης (ταμίας) και οι σύμβουλοι οι Μαρία Βαϊάννη, Μαρία Βεϊνόγλου, Σταύρος Μελιδώνης, Αικατερίνη Μπαρμπάτση, και Ευάγγελος Τσίρκας.

Ο νέος πρόεδρος

Ο κ. Γεώργιος Αρχοντάκης γεννήθηκε στη Νίκαια του Πειραιά, στις 28 Οκτωβρίου 1947, από γονείς που κατάγονται από την περιφέρεια της Σμύρνης (από το Σιβρισάρι ο πατέρας του, από τα τα Θείρα η μητέρα του).

Σπούδασε αρχικά στο Φιλολογικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και στη συνέχεια στο Ιστορικό τμήμα της ίδιας Σχολής. Τη διετία 1990 - 1992 παρακολούθησε στο ίδιο τμήμα μεταπτυχιακές σπουδές με θέμα την Παιδεία στα χρόνια του Ιω. Καποδίστρια και στις αρχές της βασιλείας του Όθωνα. Από το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών απέκτησε το δίπλωμα του Supérieur II (αντίστοιχο με το σημερινό Sorbonne II).

Υπηρέτησε ως καθηγητής φιλόλογος επί τρία (3) χρόνια στο Λύκειο Δομοκού Φθιώτιδας και επί τριάντα δύο (32) χρόνια στην Ιωνίδειο Πρότυπο Σχολή Πειραιά, στην οποία τα τελευταία χρόνια της θητείας του διετέλεσε Υποδιευθυντής και Διευθυντής.

Έχει συγγράψει το διτομο έργο «Ηροδότου Ιστορίες», σχολικό βοήθημα για τους μαθητές της Β' τάξης του Γυμνασίου (εκδόσεις Ελ. Ρώσση, 2001-2003) και έχει δημοσιεύσει «Λαογραφική Συλλογή εκ της πόλεως Σιβρισαρίου Μ. Ασίας».

Είναι παντρεμένος με τη φιλόλογο Άννα Αντωνιάδου, που κατάγεται από τον Πόντο, και έχει δύο κόρες, την Αθανασία, καθηγήτρια της Αγγλικής Φιλολογίας στο Πειραματικό Γυμνάσιο της Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά, με μεταπτυχιακές σπουδές στο Νιούκαστλ της Αγγλίας για παιδιά με ειδικές ανάγκες, και την Αναστασία, φαρμακοποιό.

Μέλος του Δ.Σ. της Ενώσεως Σμυρναίων εξελέγη για πρώτη φορά το 2013.

Προς τα Μέλη και τους Φίλους της Ενώσεως Σμυρναίων

Εφόσον επιθυμείτε να ενημερώνεστε ηλεκτρονικά για τις δραστηριότητες της Ενώσεως Σμυρναίων, να μας γνωρίσετε την ηλεκτρονική σας διεύθυνση στο ensmyrn@otenet.gr

Μας βοηθάτε έτσι να επικοινωνούμε γρήγορα μαζί σας και, το σημαντικότερο, να αποφεύγουμε την αλόγιστη χρήση χαρτιού και την επιβάρυνση της αλληλογραφίας με ταχυδρομικά τέλη.

Περιφορά του Επιταφίου στην Σμύρνη για πρώτη φορά μετά το 1922

Στην πολυφίλητη και αλησμόνητη Σμύρνη έγινε για πρώτη φορά μετά την Μικρασιατική Καταστροφή περιφορά του Επιταφίου στους δρόμους της πόλης (φωτογραφία).

Η Ακολουθία του Επιταφίου τελέστηκε με τη συμμετοχή πολλού κόσμου στον Ρωμαιοκαθολικό Ναό του Αγίου Ιωάννου, που παραχωρήθηκε ειδικά για τη Μ. Παρασκευή στους Ορθοδόξους. Την Ακολουθία του Επιταφίου τέλεσε ο εφημέριος του ναού της Αγίας Φωτεινής Σμύρνης, αρχιμανδρίτης του Οικουμενικού Θρόνου Κύριλλος Συκής. Η περιφορά του Επιταφίου στους δρόμους της Σμύρνης σκόρπισε σε όλους ρίγη συγκινήσεως. Η πομπή κατέληξε στο ναύδριο της Αγίας Φωτεινής.

Φωτογραφίες: Χρυσοβαλάντης Σταμέλος

Φωτογραφικά στιγμιότυπα από την περιφορά του Επιταφίου στη Σμύρνη για πρώτη φορά μετά το τραγικό 1922.

ΕΝΩΣΙΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1.1-31.12.2013

ΕΣΟΔΑ	€	€	ΕΞΟΔΑ	€	€	€
ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΤΗΝ 31.12.2012			ΠΛΗΡΩΜΕΣ - ΔΑΠΑΝΕΣ			
Καταθέσεις στην ΑΛΦΑ	1.419,55		Γενικά έξοδα		8.292,76	
Καταθέσεις στην ΕΘΝΙΚΗ	25.208,55		Ενοίκιο αποθήκης		745,92	
Καταθέσεις στη ΓΕΝΙΚΗ	55.000,00		Κοινόχρηστα		1.843,40	
Μετρητά στο ταμείο	534,14	82.162,24	Παροχή υπηρεσιών		2.640,00	
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ - ΠΡΟΣΟΔΟΙ			Μισθοδοσία	16.900,00		
Συνδρομές	8.065,00		ΙΚΑ Εργοδοτ. Εισφορά	4.653,95	21.553,95	
Εγγραφή νέων μελών	450,00		Εκδηλώσεις		7.260,17	
Δωρεές - Ενισχύσεις	6.780,00		Δαπάνες ακινήτων		3.708,09	
Έσοδα εκδηλώσεων	14.592,50		Δαπάνες εφημερίδος		4.993,45	
Μισθώματα	21.210,00		Εκδόσεις		1.709,70	
Φιλική συνδρομή στη ΜΙΚΡΑΣ. ΗΧΩ	994,10		Φόροι - Απόδοση Φ.Π.Α. - κ.λπ.		9.976,62	62.724,06
Πώληση βιβλίων	1.998,03	54.089,63	ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΤΗΝ 31.12.2013			
ΤΟΚΟΙ			Καταθέσεις στην ΑΛΦΑ		20,84	
Καταθέσεις στην ΑΛΦΑ	1,29		Καταθέσεις στην ΕΘΝΙΚΗ		25.218,41	
Καταθέσεις στην ΕΘΝΙΚΗ	21,96		Καταθέσεις στη ΓΕΝΙΚΗ		50.000,00	
Καταθέσεις στη ΓΕΝΙΚΗ	2.805,00	2.828,25	Μετρητά στο ταμείο		1.116,81	76.356,06
ΣΥΝΟΛΟ		139.080,12	ΣΥΝΟΛΟ			139.080,12

Αθήνα 5 Μαρτίου 2014

Ο Πρόεδρος
Ευάγ. Τσίρκας

Ο Γεν. Γραμματέας
Νίκος Βικέτος

Ο Ταμίας
Νίκος Δ. Ισηγώνης

Παρουσίαση της νέας έκδοσης της Ενώσεως Σμυρναίων

«ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Από τις εκδόσεις της Ενώσεως Σμυρναίων κυκλοφόρησε πρόσφατα ο Β' τόμος του έργου της Μαρίας Βαϊάννη *Μικρασιατικός Ελληνισμός και Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, 1900-1930*.

Πρόκειται για τη συνέχιση και ολοκλήρωση της έρευνας με βάση κυρίως το υλικό του Ιστορικού Αρχείου των Σχολείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας (Αρσάκεια - Τοσίτσεια Σχολεία). Η εν λόγω έρευνα στον Α' τόμο καλύπτει το χρονικό διάστημα 1836 - 1900 και στο Β' το χρονικό διάστημα 1900 - 1930 και αναδεικνύει τον αμφίδρομο χαρακτήρα των σχέσεων των δύο πλευρών: τη συμβολή των Μικρασιατών στο έργο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας (εταίροι, μέλη, εκπαιδευτικοί μικρασιατικής καταγωγής) αφενός και τη συμβολή της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας στα εκπαιδευτικά πράγματα του Μικρασιατικού Ελληνισμού (Αρσακειαδές δασκάλες στη Μ. Ασία, μαθήτριες μικρασιατικής καταγωγής) αφετέρου.

Το βιβλίο κλείνει με επίμετρο

αναφερόμενο στις παιδαγωγικού χαρακτήρα και μικρασιατικού περιεχομένου σύγχρονες εκδηλώσεις των Αρσακείων - Τοσιτσείων Σχολείων.

Η επίσημη παρουσίαση του νέου τόμου έγινε στις 8 Μαΐου 2014, ώρα 19:00, στις αίθουσες Λόγου & Τέχνης του Αρσακείου Μεγάρου (Στοά του Βιβλίου). Για το βιβλίο μίλησαν ο κ. Χάρης Μπαμπούνης, καθηγητής της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, η κ. Μαριάνθη Μάστορα - Παπαϊωάννου, δρ Πανεπιστημίου Αθηνών και η συγγραφέας του έργου. Προλόγισε και συντόνισε ο κ. Ευάγγελος Τσίρκας, τ. πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων - αντιστράτηγος ε.α. Χαιρετισμό απηύθυνε ο νέος πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων, κ. Γεώργιος Αρχοντάκης.

Η κ. Μαρία Βαϊάννη γεννήθηκε στην Αθήνα και είναι μικρασιατικής (καππαδοκικής) καταγωγής. Πτυχιούχος Φιλολογίας και Ιστορίας - Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, δίδαξε στα Τοσίτσεια - Αρ-

Το πάνελ της εκδήλωσης για την παρουσίαση του βιβλίου *Μικρασιατικός Ελληνισμός και Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία*, στις Αίθουσες Λόγου και Τέχνης του Αρσακείου Μεγάρου. Από αριστερά: Η συγγραφέας κ. Μαρία Βαϊάννη, η δρ Μαριάνθη Μάστορα - Παπαϊωάννου, ο τ. πρόεδρος της Ενώσεως Σμυρναίων, στρατηγός Ευάγγελος Τσίρκας και ο καθηγητής κ. Χάρης Μπαμπούνης.

σάκεια Σχολεία Εκάλης της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας της οποίας είναι και εταίρος.

Είναι μέλος του Δ.Σ. της Ενώσεως Σμυρναίων και της Συντακτικής Επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού *Μικρασιατικά Χρονικά*.

Το 2000 κυκλοφόρησε το βιβλίο της *Στη Συνασό της Καππαδοκίας* (έκδ. Φ.Σ. «Η Νέα Σι-

νασός»), και το 2003 το βιβλίο *Μικρασιατικός Ελληνισμός και Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία. Αμφίδρομοι δεσμοί παιδείας*, τόμος Α' (έκδ. Ενώσεως Σμυρναίων).

Και οι δύο τόμοι του έργου διατίθενται από τα γραφεία της Ενώσεως Σμυρναίων, Σκουφά 71Α και Μασσαλίας, τηλέφ. 210-3633618. Τιμή εκάστου τόμου: 10 ευρώ.

ΕΝΩΣΙΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ 2014

ΕΣΟΔΑ	€	ΕΞΟΔΑ	€
Συνδρομές - Εγγραφή νέων μελών	9.000,00	Μισθοδοσία - Ι.Κ.Α.	17.000,00
Δωρεές - Φιλική συνδρομή στη Μικρασ. Ηχώ	8.000,00	Δαπάνες εφημερίδος	5.000,00
Μισθώματα	23.500,00	Δαπάνες ακινήτων (πυρασφάλ., επισκευές)	2.000,00
Πώληση βιβλίων	5.500,00	Εκδηλώσεις	4.000,00
Λοιπά έσοδα (εκδηλώσεις - διαφημίσεις)	15.000,00	Φόροι (Φ. Εισοδ., Φ.Α.Π., «χαράτσι»)	10.000,00
Έκτακτα (τόκοι, κ.λπ.)	1.000,00	Γενικά έξοδα (κοινόχρ., ενοίκιο κ.λπ.)	11.000,00
		Αποζημίωση υπαλλήλου	13.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	62.000,00	ΣΥΝΟΛΟ	62.000,00

Αθήνα 5 Ματίου 2014

Ο Πρόεδρος
Ευάγ. Τσίρκας

Ο Γεν. Γραμματέας
Νίκος Βικέτος

Ο Ταμίας
Νίκος Δ. Ισηγόνης

Η Ελλάδα της Σμύρνης

Του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΛΑΦΑΤΗ

«Ημέρα Αναστάσεως». Αυτός ήταν ο τίτλος της εφημερίδας Θάρρος στις 2 Μαΐου 1919 για την άφιξη των ελληνικών στρατευμάτων στη Σμύρνη. Το Θάρρος ήταν η μία από τις 80 εφημερίδες της Σμύρνης που από το 1831 έως το 1922 αποτελούσαν τον «καθρέφτη» του μικρασιατικού πολιτισμού.

Τον «καθρέφτη» μιας πατρώας γης, πρότυπο εμπορίου και δημιουργικότητας. Εκεί, λοιπόν, για πρώτη φορά η ανάγνωση των εφημερίδων έγινε η πρωινή προσευχή του μοντέρνου ανθρώπου.

Εκδότες, δημοσιογράφοι, διανοούμενοι της εποχής ίδρυσαν πολιτικές, φιλολογικές, σατιρικές, οικονομικές εφημερίδες, όπως και 55 διαφορετικά περιοδικά ποικίλης ύλης.

Η ανάγκη για ενημέρωση αδήριτη. Όσο το ξεριζώμα του '22 πλησίαζε οι δημοσιογράφοι προειδοποιούσαν με την πένα τους για την αδιαφορία των συμμάχων, ενώ όταν τελικά η σφαγή ξεκίνησε ήταν οι τελευταίοι που μπήκαν στα καράβια της φυγής. Ένας από αυτούς δε, ο Ν. Τσουρουκτσόγλου της Ημερησίας μαρτύρησε δίπλα στον Άγιο Μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσόστομο.

Ήταν οι εργάτες των γραμμάτων που επί χρόνια φρόντιζαν να δημοσιεύουν ανταποκρίσεις από την Αθήνα, να ενημερώνουν τους Σμυρνιούς για τις αποφάσεις της εθνοσυνέλευσης, να γράφουν για τα θέατρα της εποχής και όλα τα καλλιτεχνικά δρώμενα.

Οι συνθήκες για αυτούς ήταν αντίξοες (φυλακίσεις, απελάσεις) και η λογοκρισία αμείλικτη και χοντροκομμένη. Αυτός είναι και ο λόγος που κυκλοφορούσαν εφημερίδες που στο πρωτοσέλιδό τους στη θέση του άρθρου του εκδότη υπήρχε κενό και από τα

Το εξώφυλλο του πρώτου φύλλου της εφημερίδας Ellnews με το δισέλιδο (σελ. 16 και 17) αφιέρωμα - φωτορεπορτάζ του Αλεξάνδρου Καλαφάτη για τον ελληνικό τύπο της Σμύρνης.

ρεπορτάζ έλειπαν λέξεις που είχαν αφαιρεθεί την τελευταία στιγμή.

Ένα ανεκτίμητης αξίας αρχείο από το σύνολο των εντύπων της Σμύρνης διαθέτει η Ένωση Σμυρναίων, που πρόσφατα πραγματοποίησε έκθεση με θέμα «ο Ελληνικός Τύπος στη Σμύρνη» στο Εθνικό και Ιστορικό Μουσείο (κτίριο παλιάς Βουλής).

Ανάμεσα στα φύλλα της έκθεσης ξεχώριζε, μεταξύ άλλων, το δισέλιδο αφιέρωμα της εφημερίδας Θάρρος για τους αγωνιστές του 1821. Στη λεζάντα της φωτογραφίας του Νικηταρά έχει αφαιρεθεί από τους λογοκριτές η λέξη τουρκοφάγος, ενώ στην αντίστοιχη λεζάντα για τον Κανάρη έχει αφαιρεθεί η αναφορά στην τουρκική ναυαρχίδα που πυρπολήθηκε στο λιμάνι της Χίου.

«Οι λογοκριτές δεν ήταν εγγράμματοι άνθρωποι. Για αυτό οι εκδότες και οι δημοσιογράφοι τους θεωρούσαν

«χασάπηδες». Έκοβαν λέξεις χωρίς να τους νοιάζει αν η πρόταση βγάζει νόημα. Και η λογοκρισία φανταστείτε ότι ήταν το λιγότερο. Υπήρξε εκδότης τον οποίο οι Τούρκοι τον έσερναν για χιλιόμετρα στην πόλη δεμένο από ένα κάρο», λέει στην Ellnews ο Νίκος Βικέτος, γενικός γραμματέας της Ένωσης Σμυρναίων και διευθυντής της εφημερίδας «Μικρασιατική Ηχώ».

Η φωτιά του '22 που ακολούθησε μπορεί να κατέκαψε σχεδόν τα πάντα αλλά όχι τις αλήθειες τους, που πρόλαβαν να τυπωθούν στο χαρτί. Οι τίτλοι των εφημερίδων τους ζουν μέχρι σήμερα μέσα από τα φύλλα που κυκλοφορούν στα περίπτερα: Εστία, Βήμα, Ημερησία, Αγγελιοφόρος, Πατρίς.

Η «αρχαιότερα των ελληνικών εφημερίδων», όπως έγραφε και το εξώφυλλο της, ήταν η «Αμάλθεια». Κυκλοφορούσε αδιαλείπτως για 85

χρόνια από το 1838 έως 1922. Είχε δικό της τυπογραφείο, όπως και τα περισσότερα έντυπα της εποχής, καθώς οι εκδότες πίστευαν από τότε ότι για να επιβιώσουν τα φύλλα τους χρειάζονται αυτονομία στην εκτύπωση.

Εμβληματικές φιγούρες για τον Τύπο της Σμύρνης ήταν οι εκδότες Χρ. Σολομωνίδης, Γ. Υπεριδής, Δ. Λιγνάδης και ο Π. Καψής (παππούς του σημερινού υπουργού Παντελή Καψή).

Προσφορές

Οι Σμυρνιοί εφημεριδάδες ήταν οι πρώτοι που σκέφτηκαν να συνοδεύσουν τα έντυπά τους με κουπόνια, ένθετα και προσφορές, τις οποίες συναντάμε μέχρι σήμερα στις κυριακάτικες εκδόσεις των εφημερίδων.

Η «εφημερίδα της Σμύρνης» από τον 19ο αιώνα δέλεαζε τις αναγνώστριες προσφέροντας «ζωγραφιά παρισινή των γυναικείων ενδυμασιών και εν ασμάτιον νεοσύνητον μετά μουσικής». Άλλα φύλλα έδιναν κουπόνια για τον κινηματογράφο και ένθετα ιστορικού ή σατιρικού περιεχομένου.

Όσο το ξεριζώμα του '22 πλησίαζε, οι δημοσιογράφοι προειδοποιούσαν με την πένα τους για την αδιαφορία των συμμάχων, ενώ όταν τελικά η σφαγή ξεκίνησε, ήταν οι τελευταίοι που μπήκαν στα καράβια της φυγής

Οι «Μικρές Πατρίδες»*

Της ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΙΣΤΙΚΑ-ΚΑΤΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
Αντιπροέδρου Ενώσεως Σμυρναίων - Δημοσιογράφου

Σήμερα θα μιλήσουμε για τις «Μικρές Πατρίδες», εκεί που φωλιάζει η μνήμη και η αγάπη για τη μικρασιατική ρίζα ... Εκεί που πολλοί από μας γεννηθήκαμε στο σπίτι και στην οικογένεια που έφτιαξαν, με εργασία και προκοπή οι γονείς μας, οι παππούδες και γιαγιάδες για τους νεότερους, οι πρόσφυγες πρώτης γενιάς, οι δικοί μας άνθρωποι ... Αυτοί που έφυγαν διωγμένοι από τη φωτιά από την ελληνική Σμύρνη, το Αϊδίνι, το Αϊβαλί, την Αττάλεια, την Έφεσο, την Πέργαμο, τα Βουρλά, τον Τσεσμέ και τον Πόντο και την Ανατολική Θράκη ...

ΑΦΗΣΑΝ πίσω τους σπίτια, περιουσίες, εκκλησιές, ήρθαν με τα ρούχα που φορούσαν, με τα χαρτιά της βάφτισης, τα ενδεικτικά και τα διπλώματα στην τσέπη, για να δείξουν στη νέα πατρίδα - Ελλάδα ποιοι ήταν, από πού ήλθαν ... «Τι σε μέλλει εσένανε, από πού είμ εγώ ... Είμαι από τη Σμύρνη, απ' το Κορδελιό», που λέει το τραγούδι. Έφεραν μαζί τους βγαίνοντας από τα καράβια της προσφυγιάς, την περηφάνια τους και την απόφαση να σταθούν στα πόδια τους, αρχίζοντας από το μηδέν, να αποδείξουν ότι τι αίμα που κυλάει στις φλέβες των Ελλήνων Μικρασιατών ΚΑΜΙΑ ΦΩΤΙΑ δεν μπορεί να το αγγίξει, να το κάνει να βράσει, ΝΑΙ, μπορεί! Και το πείσμα είναι από τα πρώτα θεμέλια που οι πικραμένοι και οι αδικημένοι «χτίζουν» τη νέα τους ζωή ...

ΠΟΙΕΣ είναι αυτές οι «Μικρές Πατρίδες»; Είναι η ζεστή αγκαλιά των συμπατριωτών μας που, στις παράγκες και στα παραπήγματα που τους

στέγασε η φτώχη Ελλάδα μετά την Καταστροφή του 1922 και του οράματος της Μεγάλης Ελλάδας του Ελευθερίου Βενιζέλου, έβαλαν λουλούδια στους γκαζοντενεκέδες, κουρτινάκια κεντητά στα παράθυρα, το με σκληρή εργασία κερδισμένο ψωμί στο τραπέζι κι ολόγυρα η οικογένεια κι έστησαν μετά τραγούδι - όπως τότε που η ακμή των Ελλήνων της Σμύρνης είχε δημιουργήσει «την πρώτη Ευρώπη», εκεί στην ακτή της Ανατολής ...

ΝΙΚΑΙΑ, Ποδαράδες, Ποδονίφτης, Καισαριανή, Νέα Σμύρνη, Νέα Ερυθραία, Νέα Φώκαια. Τα πρώτα ονόματα των προσφυγικών συνοικισμών που, με τα χρόνια, έγιναν συνοικίες - Νέα Ιωνία, Νέα Χαλκηδόνα, Νέα Φιλαδέλφεια, και στη συνέχεια ... Φιλαδέλφεια, Φώκαια. Πάει το «νέα», στη Νέα Σμύρνη μένει, αλλά οι περισσότεροι κάτοικοι που μένουν στις πολυκατοικίες της αντιπαροχής δεν είναι Μικρασιάτες.

ΣΤΟ θέμα μας, τώρα: Αφορμή για τον πρόλογο αυτό είναι το Βιβλίο - Αντίδωρο, όπως το λέει ο συγγραφέας του κ. Μάνος Εμμανουήλ Μάρκογλου Η Μικρά Ασία στο Ελληνικό - τίτλος που μου άνοιξε τα μάτια, για την πικρή μου επικαιρότητα ... «Αγαπώ πολύ το Ελληνικό», λέει στον πρόλογο του βιβλίου - αφιέρωμα στις 80 οικογένειες Μικρασιατών που πρωτοκατοίκησαν στην περιοχή του Ελληνικού. «Όλο σκόινα και θάμνους αλλά και αηδόνια που κελαηδούσαν». Ήσαν μεγαλονοικοκυραίοι που δημιούργησαν την πράσινη Κηπούπολη με τις μονοκατοικίες του Ελληνικού που θυμόμαστε - γιατί «φύτρωσαν»

αργότερα και πολυκατοικίες. «Μείναμε λίγοι, πολύ λίγοι», ο αναστεναγμός του Μάρκογλου μας αγγίζει. «Τα παιδιά μεγάλωσαν, σπούδασαν, έφυγαν έξω, Λονδίνο, Παρίσι, Νέα Υόρκη ...». Θα μας τα πει αυτά η Εμμανουέλα - Έμμυ Μάρκογλου, που ήρθε από την WASHINGTON DC και η φωνή της νέας γενιάς έχει ιδιαίτερη αξία ...

ΑΛΗΘΕΙΑ, πόσο θα επηρεάσει την περιοχή του κατοικημένου Ελληνικού η μεγάλη επένδυση στο Ανατολικό Αεροδρόμιο! Είναι μια κινδυνερώτη, που προβάλλει μέσα από τις σελίδες του βιβλίου, έστω και αν ο συγγραφέας δεν τη θέτει ευθέως ... Και τι θα γίνουν τα κτίρια του ιστορικού συγκροτήματος PIERCE COLLEGE, που ανήκουν στην Πολεμική Αεροπορία; Θα περιληφθούν στη «νέα πόλη, με πάρκο και έξοδο στη θάλασσα, αλλά και αλλά και πανύψηλα κτίρια για τους νέους κατοίκους» ... Σκέψεις που είναι φυσικό να γεννώνται, όταν εκεί, σε λίγο θα είναι ένα απέραντο εργοτάξιο, με βαριά μηχανήματα, οικοδομικό οργανισμό, θόρυβο, κυκλοφοριακό, «προσοχή Έργα», τα γνωστά ...

ΕΙΝΑΙ και μια άλλη φράση που με προβληματίσε. Εκεί που ο Σμυρνιός συγγραφέας λέει ότι οι Ελληνικότες από τη Μικρά Ασία «κατά κάποιο τρόπο δεν θέλησαν ή δεν μπόρεσαν να ενσωματωθούν στην αθηναϊκή κοινωνία» ... Τότε γεννήθηκε η υπόνοια «μήπως κινδυνεύουν» οι μικρές πατρίδες, οι γειτονιές και οι συνοικίες με μικρασιατικό χρώμα, από αυτή την αφομοίωση που σε μερικούς συμφέρει. Η Και-

σαριανή γέμισε πολυτελείς «μυζονέτες», στο Βύρωνα πολυκατοικίες εκεί που ήταν σπίτια με κήπο. Μόνιμα στο στόχαστρο οι προσφυγικές πολυκατοικίες της Λεωφόρου Αλεξάνδρας, παρόλο που έχουν κηρυχθεί διατηρητέες στο σύνολό τους από το Συμβούλιο της Επικρατείας, δόθηκαν στο ΤΑΙΠΕΔ προς πώληση. «Ανάπλαση» στα «Κουντουριώτικα» και στη γύρω περιοχή. Όλο και κάτι βγαίνει για τις γειτονιές τις προσφυγικές, σαν η Πολιτεία να ξεχνά τη στοργή που έδειξε στη δεκαετία του '30. Να 'ναι ο λόγος αυτής της αλλαγής η αφομοίωση για να μη λειτουργεί η Μνήμη; Οι μικρασιατικοί σύλλογοι και πρώτη η Ένωση Σμυρναίων αγρυπνούν! Γύρω απ' αυτούς τους συλλόγους και τα σωματεία συσπειρώνονται οι πρόσφυγες δεύτερης, τρίτης, τέταρτης, πέμπτης γενιάς. Οι θρησκευτικές εορτές, οι επέτειοι, οι ομιλίες, οι παρουσιάσεις βιβλίων με θέμα ανάλογο - όχι τα «μυθιστορήματα» με ανατολίτικο χρώμα - βοηθούν. Είναι ένας δυνατός μοχλός για να μείνουμε ενωμένοι και σε εγρήγορη. Ιδίως τα παιδιά, τα εγγόνια, τα δισέγγονα που παίρνουν τη σκυτάλη για τη Μνήμη. Συγκεντρώσεις όπως η αποψινή είναι ο καθρέπτης της Μνήμης αλλά και της οφειλής μας, στους πρόσφυγες της πρώτης γενιάς. Χάρης σ' αυτούς μιλάμε με περηφάνια για τις πατρίδες μας - μικρές ή μεγάλες - από ένα τέτοιο ιστορικό Βήμα, όπως είναι η Παλαιά Βουλή. Αυτό να χειροκροτήσουμε!

* Ομιλία που εκφωνήθηκε κατά την παρουσίαση του βιβλίου του καθηγητή κ. Εμμανουήλ Μ. Μάρκογλου στην Παλαιά Βουλή, στις 10. 4. 2014

ΤΟ ΜΕΤΟΧΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΒΟΥΛΚΑΝΟΥ ΣΤΟ ΦΑΣΟΥΛΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

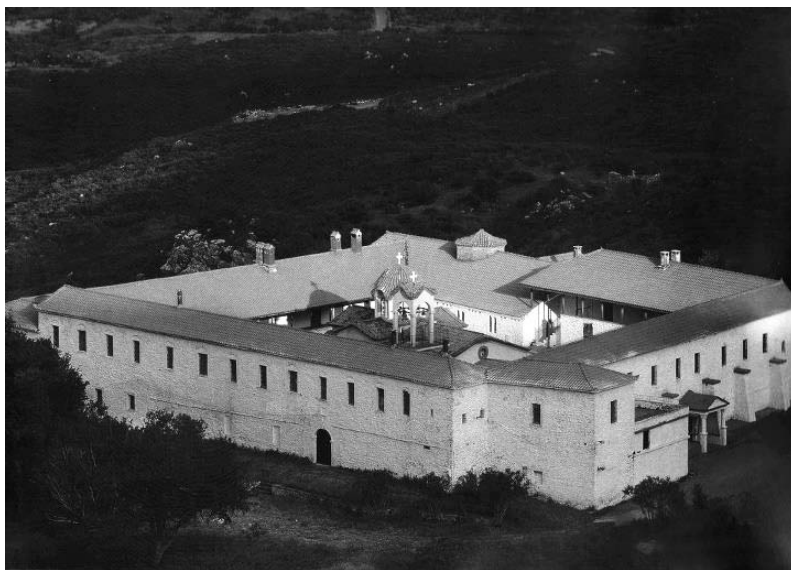
Πώς περιήλθε στη δικαιοδοσία της ελληνικής κοινότητας

Επί τη βάση νέων στοιχείων του αρχιμ. π. Θεόκλητου Λαμπρινάκου

Στο Φασουλά, τη σπουδαία ελληνική συνοικία της Σμύρνης, ονομαστός ήταν ο ναός της Γεννήσεως της Θεοτόκου, ο οποίος είχε συσταθεί από πελοποννήσιους μοναχούς που είχαν καταφύγει στη Σμύρνη μετά τα Ορλωφικά του 1770 και είχαν εγκατασταθεί σε κτήματα της οικογένειας Καραοσμάνογλου. Πριν από την Επανάσταση του 1821, ο ναός μαζί με τα περί αυτόν κτίσματα περιήλθαν στην κατοχή της Μονής Βουλκάνου στην Ιθώμη της Μεσσηνίας ως Μετόχι αυτής.

Για το Μετόχι του Φασουλά, όπως το ονόμαζαν μέχρι την Καταστροφή του 1922 οι Σμυρναίοι, την ίδρυσή του, τη λειτουργία του και την εφέστια εικόνα της Θεοτόκου, που έφερε την επιγραφή «Η ΚΥΡΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ, Η ΒΟΥΛΚΑΝΙΩΤΙΣΣΑ», μας δίνει σπουδαίες πληροφορίες ο λόγιος αρχιμανδρίτης π. Θεόκλητος Λαμπρινάκος, πρωτοσύγκελος της Ι. Μητροπόλεως Μεσσηνίας, στο (υπό έκδοση) πόνημά του με τον τίτλο *Το ιερό Μετόχιο του «Φασουλά» της εν Μεσσηνία Ιεράς Μονής Βουλκάνου, στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας*, αντίγραφο του οποίου μας παρεχώρησε για ανάγνωση.

Από το προαναφερόμενο μελέτημα θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας στα όσα ενδιαφέροντα γράφει ο αρχιμανδρίτης Θεόκλητος για το τέλος του Μετοχίου. Σύμφωνα με το συγγραφέα, ο ναός έπαυσε να υφίσταται ως Μετόχι της Μονής Βουλκάνου πολύ πριν από τη μικρασιατική Καταστροφή του 1922, όταν περιήλθε στη δικαιοδοσία της εκκλησιαστικής κοινότητας Σμύρνης, επί αρχιερατείας του μητροπολίτη

Το ιστορικό μοναστήρι του Βουλκάνου στο όρος Ιθώμη της Μεσσηνίας, το οποίο διατηρούσε μετόχι στη συνοικία του Φασουλά της Σμύρνης.

Σμύρνης Βασιλείου (1885 - 1910) του από Αγκιάλου.

«Ήλος κατακάρδιος»

Ο συγγραφέας, αντικρούοντας γνωστούς ερευνητές – που υποστηρίζουν πως χάρη στις επίμονες προσπάθειες του μητροπολίτη Βασιλείου το Μετόχι **δωρήθηκε** στην κοινότητα Σμύρνης από τους πατέρες της Μονής – κάνει λόγο για **αρπαγή** του Μετοχίου από τις εκκλησιαστικές αρχές και την ελληνική κοινότητα της Σμύρνης και προσθέτει με έμφαση: «Τούτο το γεγονός απετέλεσε “ήλον κατακάρδιον” για τη Μονή Βουλκάνου».

Όπως φαίνεται από την αλληλογραφία των εμπλεκόμενων προσώπων και αρχών των ετών 1884 - 1892, η σχεδιαζόμενη κατάληψη του Μετοχίου είχε γνωστοποιηθεί στο Υπουργείο Εκκλησιαστικών της Αθήνας το Δεκέμβριο του 1887 από τον ηγούμενο της Μονής και είχε ζητηθεί η παρέμβαση του υπουργού προκειμένου να μη θιγούν τα δικαιώματά της.

Ιδού το έγγραφο:

Αριθ. 136

Καλάμαι τη

17 Δεκεμβρίου 1887

Προς

Το Υπουργείον

Εκκλησιαστικών. Αθήνας

Μετόχιον εν Σμύρνη ανήκον

τη ημετέρα Μονή προ αμνημονεύτων χρόνων πρόκειται ήδη να καταληφθή αυθαίρετως και άνευ τινος δικαιώματος παρά της Ελληνικής Κοινότητος της οικούσης περίξ του Μετοχίου, όπως τούτο χρησιμεύσῃ ως Ναός ενοριακός της ειρημένης Κοινότητος.

Ως γράφει ημίν αυτόθι αντιπρόσωπός μας, **η κατάληψις γενήσεται εντός 15 ημερών**, αν μη ληφθώσι μέτρα λυσιτελή προς αποτροπήν μελετωμένης κατάληψεως Μετοχίου.

Ευαρεστηθήτω κύριος Υπουργός όπως λάβη ταχείαν και έντονον μέριμναν προς διατήρησιν των δικαιωμάτων της ημετέρας Μονής Βουλκάνου. Άλλως αυθαίρετα ειρημένη Κοινότης αποτελέσει χείριστον παράδειγμα δι ου επαπειλήται περιουσία Μονών.

Προτεσταντικός Δάκτυλος

Πίσω από την προσπάθεια αρπαγής του Μετοχίου, οι Βουλκανιώτες πατέρες διέβλεπαν προτεσταντικό δάκτυλο, ο οποίος κινούσε τις άτοπες ενέργειες της ελληνικής κοινότητας στη Σμύρνη. Υπόθεση καθόλου ασήρικτη, αν ληφθεί υπόψη ότι η προπαγανδιστική κίνηση των μισσιοναρίων στην Ανατολή κατά τον ΙΘ' αιώνα είχε δημιουργήσει πολλά προβλήματα στο ποίμνιο της Ανατολικής Εκκλησίας. Την άποψη φαίνεται να ασπάζεται και ο αρχιμανδρίτης Θεόκλητος, ο οποίος επί του προκειμένου επισημαίνει: «Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι στην προσδεδεμένη Σμύρνη, κατά την εποχή εκείνη, δεν υπήρχαν Μονές εν λειτουργία, παρά μόνο δύο Μετόχια». Επρόκειτο για το Μετόχι της Μονής Βουλκάνου και το Μετόchio της Μονής Κύκκου.

Σε άλλο έγγραφο, που απευθύνεται «Προς το Σεβαστόν επί των Εκκλησιαστικών Υπουργείον, Διά του Σ. Αρχιεπισκόπου Μεσσηνίας», το Ηγουμενοσυμβούλιο της Μονής, αφού κάνει μινεία για τα δικαιώματα της Μονής Βουλκάνου επί του Μετοχίου, κατακλείει γράφοντας:

Ικετεύομεν Υμάς να ενεργήσετε τα δέοντα προς διάσωσιν της εν λόγω περιουσίας της Ιεράς Μονής Βουλκάνου ήτις κατ ουδένα τρόπον συμφέρει να υποχωρήση εις τας κατακτητικές τάσεις εκείνων, οίτινες, τω προσχήματι ότι η καταπάτησις του λεχθέντος Μετοχίου εν Σμύρνη εξυπηρετεί συμφέροντα Κοινότητος, επιδιώκουσι τουναντίον συμφέροντα επιβλαβή εις τε τον Ελληνισμόν και την Αγίαν Εκκλησίαν.

Μεθ' όλα ταύτα, παρακαλούμεν το Σεβαστόν Υπουργείον όπως ενεργήση περί της υποθέσεως όσον ένεστι τάχιον, ίνα μη η Μονή απωλέση την περιουσίαν, ευαρεστηθή δε ο Σ. Υπουργός και ειδοποιηθή το εν Σμύρνη Γενικόν Προξενείον και παρέξει πάσαν συνδρομών και προστασίαν προς τον αντιπρόσωπόν μας.

Χρειάστηκαν συνεχείς, πιεστικές και επίμονες διαβουλεύσεις, υποστηρίζει ο αρχιμανδρίτης Θεόκλητος, για να παραχωρηθεί το Μετόχι ως δωρεά της Μονής στην ελληνική κοινότητα Σμύρνης.

Η πίεση προς τη Μονή για την παράδοση του Μετοχίου, ήταν ιδιαίτερος φορτική, τόσο από τη Σμύρνη και το μητροπολίτη Βασίλειο όσο και από την ελληνική κυβέρνηση, που είχε ορίσει ως μεσολαβητή μεταξύ αυτής και της Μονής, το βουλευτή Μεσσηνίας Σπυρίδωνα Κουμουνδούρο (1858-1924). Ο τελευταίος, με την επιμονή και την αδιαλλαξία του, τελικώς κατάφερε να παραχωρηθεί το Μετόχι στην ελληνική κοινότητα Σμύρνης, παρά τις απέλπιδες προσπάθειες και ικεσίες του Ηγουμένου σουμβουλίου της Μονής Βουλκάνου.

Το προδιαγεγραμμένο τέλος

Η τύχη του Μετοχίου είχε προδιαγραφεί από πολύ ενωρίς. Διαβάζουμε στην εφημερίδα *Νέα Σμύρνη* (2.9.1885): «Απεφασίσθη η ίδρυσις δημοτικού σχολείου εις Φασουλάν, χάριν του οποίου το εκεί μετόχιον Βουλκάνου μεταβληθήσεται, κατόπιν της δεούσης επιδιορθώσεως, εις ενοριακόν ναόν».

Τελικά το 1892, κατόπιν απειλής των σμυρναίων προυχόντων «περί αυθαιρέτου καταλήψεώς του», παραδόθηκε τό Μετόχι του Φασουλά στην κοινότητα της Σμύρνης για τη δημιουργία σχολείου, ενώ ο ναός του μεταβλήθηκε σε ενοριακό, ο οποίος λειτουργούσε, σύμφωνα με τον κανονισμό «Περί του Ιερού Κλήρου» της Μητροπόλεως Σμύρνης, με τρεις ιερείς και ένα ιεροδιάκονο. Εφημέριοι του ναού κατά το 1922 ήταν οι ιερείς Ιωακείμ, Κωνσταντίνος, Ανδρόνικος και ο διάκονος Γρηγόριος. Επρόκειτο περί του πρώην αρχidiaκόνου του μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσόστομου, Γρηγορίου Ορφανίδη, λογίου κληρικού, ο οποίος υπήρξε ιεροκήρυκας της Θρησκευτικής Αδελφότητας «Ευσέβεια» και καθηγητής των Θρησκευτικών μαθημάτων στη Σμύρνη. Το 1922 ο Γρηγόριος Ορφανίδης βρήκε μαρτυρικό θάνατο από τους Τούρκους.

Νίκος Χ. Βικέτος

Η ελληνική επιτροπή που στάλθηκε από το μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσόστομο για να εξετάσει την κατάσταση στην Παλαιά Φώκαια, Παρασκευή 12 Ιουνίου 1913. Ο κληρικός δεξιά είναι ο βοηθός επίσκοπος Ξανθουπόλεως Αμβρόσιος Πλειανθίδης, ο μετέπειτα μητροπολίτης Μοσχονησίων, ο οποίος βρήκε μαρτυρικό θάνατο το 1922.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΠΣΕ

100 χρόνια από τους διωγμούς της Φώκαιας

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

Στις 23 Μαΐου (1914), με το παλαιό ημερολόγιο, ημέρα Τετάρτη, πολυάριθμη ομάδα αποτελούμενη από άτομα της τουρκικής διοίκησης, οπαδούς του Νεοτουρκικού Κομιτάτου καθώς και από άλλα στοιχεία με προεξέχοντες μουσουλμάνους πρόσφυγες από τα Βαλκάνια και την Κρήτη, συναθροίστηκαν στη Φώκαια με σκοπό την οργάνωση του διωγμού. Οι χριστιανοί ανήσυχτοι ζήτησαν τη βοήθεια των αρχών καθώς και του μητροπολίτη Εφέσου Ιωακείμ Ευθυβούλη. Οι φόβοι τους επιβεβαιώθηκαν την επομένη, όταν από το απομεσήμερο άρχισαν να φτάνουν ειδήσεις για λεηλασίες και έκτροπα που ήδη είχαν λάβει χώρα στα γειτονικά χωριά Γκερένκιοϊ και Βαγαράς. Έφθασαν στην πόλη και ομάδες από περίτρομα θύματα, που διηγούνταν τα βασανιστήρια και τους φόνους που διέπραξε σε βάρος τους η συμμορία του Τζαφέρ αγά, γνωστού κακοποιού που δρούσε κατ' εντολήν του Κομιτάτου.

Η ίδια συμμορία βρισκόταν όμως ήδη έξω από την πόλη τους περιμένοντας την κατάλληλη στιγμή για να δράσει. Λίγο πριν αρχίσουν οι σφαγές, οι βιασμοί και η λεηλασία των περιουσιών τους, πολλοί κάτοικοι κατόρθωσαν να βρουν καταφύγιο στα τέσσερα σπίτια της γαλλικής αρχαιολογικής αποστολής, όπου είχε νυφωθεί η γαλλική σημαία.

Παρά τις δοθείσες υποσχέσεις περί προστασίας των αμάχων, οι τοπικοί παράγοντες επέτρεψαν και συνήργησαν στη σφαγή και δήμευση της Φώκαιας, σε συνεννόηση με το ληστή Τζαφέρ.

Οι ανηλεείς σφαγές και η διαρπαγή περιουσιών των θυμάτων, τα εγκλήματα που παρουσιάζουν εντυπωσιακή ευρηματικότητα σε ωμότητες, σε συνδυασμό και με την ικανοποίηση ταπεινών ενστίκτων, τα ονόματα των θυμάτων, αλλά και εκείνα των θυτών που δεν υπήρξαν μόνον ανώνυμοι, καταγράφονται διεξοδικά στην επίσημη έκθεση που συνοδεύει το συγκεκριμένο γεγονός. Μολονότι πολλοί προσπαθούν να βρουν προστασία στην πόλη της Σμύρνης, στα θύματα των διωγμών απαγορεύεται γενικά να καταφεύγουν στο εσωτε-

ρικό, ενώ ενθαρρύνεται η εγκατάλειψη της οθωμανικής επικράτειας.

Οι διωγμοί στη Φώκαια, όπως και στις περισσότερες περιοχές όπου συνέβησαν παρόμοια γεγονότα, αποκαλύπτουν ότι πέρα του φανατισμού και της πολιτικής σκοπιμότητας για εθνοκάθαρση, σημαντικό κίνητρο των αντουργών, ιδίως των μουσουλμάνων προσφύγων των Βαλκανικών Πολέμων, ήταν η διαρπαγή των περιουσιών των χριστιανών. Και πράγματι, από τις επόμενες μέρες των γεγονότων της Φώκαιας, στο Φραγκομαχαλά και στο Μαντάμας Χάνι της Σμύρνης, Εβραίοι και Τουρκοκρήτες άρχισαν, με την απόλυτη ανοχή της τουρκικής διοίκησης, να πουλούν ελεύθερα όσα τιμαλφή και κινητά στοιχεία είχαν κλαπεί. Εννοείται ότι οι πλούσιες αγροτικές περιουσίες και οι κατοικίες των χριστιανών είχαν ήδη καταληφθεί.

Με τα επεισόδια αυτά ξεκίνησε ο μεγάλος διωγμός των χριστιανών των μικρασιατικών παραλιών, που διήρκεσε μέχρι το πέρας του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, προκαλώντας το πρώτο κύμα προς την Ελλάδα από 270.000 πρόσφυγες και που έλαβε τη μορφή μιας πραγματικής γενοκτονίας.

Μαρία Βεϊνόγλου*

Αθήνα, 12.6.2014

Επιλεγμένη βιβλιογραφία:

1. «Οι διωγμοί των Ελλήνων εν Θράκη και Μικρασία», Αυθεντικά Εκθέσεις και επίσημα κείμενα. Εν Αθήναις, τύποις Πανελληνίου Κράτους, 1915.
2. Φωκαϊκά Βλέμματα του Regards Phocceans de Felix Sartiaux. Ed. Kallimages, Paris 2012.

* Η Μαρία Βεϊνόγλου είναι υπεύθυνη Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της ΟΠΣΕ

Οι φωτογραφίες που εικονογραφούν την ανακοίνωση της ΟΠΣΕ είναι από το βιβλίο *Φώκαια 1913 - 1920. Η μαρτυρία του Φελίξ Σαρτιώ*. Επιμ.: Χάρης Γιακουμής, εκδόσεις Kallimages - Ριζάριο Ίδρυμα 2008, σσ. 211 και 195.

Σμύρνη: πόλις «παλαιόθεν ελληνίς»

Εεφυλλίζοντας στην Παπαχαραλάμπειο Βιβλιοθήκη της Ναυπάκτου αθηναϊκές εφημερίδες του 19ου αιώνα, αλίευσσα και «ειδήσεις» αναφερόμενες στην ελληνική διασπορά, από τις οποίες αναδεικνύεται σ' αντίθεση με τους «άσωτους καιρούς» της θλιβερής και μίξερης μεταπολίτευσης – ένας σφριγηλός και ακμαίος ελληνισμός, εξωστρεφής και με πίστη στις αστείρευτες δυνάμεις του Γένους, δημιουργικός και αξιοθαύμαστος.

Έτσι, με μια ελαφρά παράφραση ενός ποιήματος του μεγάλου Αλεξάνδρινου, θα μπορούσαμε να πούμε για τη Σμύρνη:

*Μα πιο πολύ ασυγκρίτως
απ' όλα, η Σμύρνη κανχιέται
που είναι πόλις παλαιόθεν ελληνίς.*

Αλλά, φρονώ, ότι ο μεγαλύτερος έπαινος που ταιριάζει στους γιους και τις θυγατέρες των παιδιών τής ιωνικής γης είναι οι στίχοι που έγραψε ο ίδιος ο ποιητής του ελληνισμού της διαποράς, για όλους εσάς που συντηρείτε στη μνήμη αυτή την αιώνια αγάπη για τις πατρίδες της Ανατολής:

*Ω γη της Ιωνίας, σένα αγαπούν ακόμη,
σένα οι ψυχές των ενθυμούνται ακόμη,*

Ας παραθέσουμε επί λέξει τις «ειδήσεις» των αθηναϊκών εφημερίδων του 19ου αιώνα, με τη σημείωση ότι στο φύλλο της Αθηνάς της 23.12.1844 δημοσιεύεται επιστολή του εν Σμύρνη κατοικούντος Μιχαήλ Πετροπούλου, ο οποίος ευχαριστεί ενθέρμως τον ιατρό της Σμύρνης Χαράλαμπο Βενάρδο, διά την ίαση την οποία έτυχε παρ' αυτού. Παρατίθεται μέρος της επιστολής του θεραπευθέντος.

ΑΘΗΝΑ, 23.12.1844.

Εκ Σμύρνης, την 28 9βρίου 1844. Η πόλις αυτή, διά την γεωγραφικήν και τοπογραφικήν αυτήν θέσιν οφθαλμός της Ασίας επονομασθείσα, έστιν ου μόνον τερπνοτάτη, αλλά και καλλίστη και ευδαιμονεστάτη, έχουσα πολλούς και πλουσίους του εμπορίου πόρους, και σύρροουσα απανταχόθεν της οικουμένης πλήθος εμπορευομένων ή εργαζομένων ανθρώπων, οίτινες διά την ποικίλην αυτών ενδυμασίαν καθιστώσιν αυτήν περίεργον και ευάρεστον οι κάτοικοι αυτής είναι εντυχείς δι' όσα απολαμβάνουν αγαθά, ευτυχέστεροι όμως διάτο θαυμάσιον γέννημα του κλίματος, τον ιατρόν κ. Χαράλαμπον Βενάρδον. [...]

ΣΤΟΑ, 7.7.1880.

Κατά την επίσημον απογραφήν οι κάτοικοι της πόλεως Σμύρνης ανέρχονται εις 196.000 εξ ων 106.000 εισίν έλληνες, 35.000 μωαμεθανοί, 22.000 εβραίοι, 6.000 αρμένιοι, οι δε λοιποί ευρωπαίοι κοινότερον Λεβαντίνοι επιλεγόμενοι.

ΩΡΑ, 3.8.1878.

Ο κ. Μιλτιάδης Δ. Σειζάνης συντάκτης της πρότινος εν Σμύρνη εκδιδομένης Ιωνίας και δεκανεύς του ιππικού αγγέλι την προσεχή έκδοσιν ιστορικής πραγματείας υπό τον τίτλον «Η Ηπειροθεσσαλική Επανάστασις του 1878». [...]

ΩΡΑ, 4.11.1881.

Ο εν Σμύρνη ομογενής Βασίλειος Διογένης αφιέρωσε το μεγαλοπρεπές αυτού κατάστημα μετά των εν αυτώ επίπλων, αξίας 300.000 φράγκων, υπέρ της Ευαγγελικής Σχολής μετά τον θάνατον εαυτού και της γυναίκας του.

ΩΡΑ, 2.12.1884.

Ο εν Σμύρνη ιατρός κ. Λάτρης εδωρήσατο διά του κ. Φιλήμονος εις την Βουλήν εικόνα του διασήμου ζωγράφου Αίβαζόβκη παριστώσαν το ιστορικόν «Αρκάδιον» αποβιβάζον εθελοντάς εις Κρήτην.

ΩΡΑ, 13.2.1885.

Εν τη Ελληνική Λέσχη της Σμύρνης δοθέντος χορού υπέρ του Κεντρικού Παρθεναγωγείου της πόλεως ταύτης εισεπρόχθησαν τετρακόσiai περίπου λίραι.

ΩΡΑ, 9.7.1886.

Ο εν Σμύρνη πάρεδρος δικαστής κ. Διγενής ηροαβωνίσθη την δεσπονίδα Βικτωρία Ζαλοκώστα, θυγατέρα του μακαρίτου ποιητού Γεωργίου Ζαλοκώστα.

ΩΡΑ, 8.5.1889.

Καθ' όλον τον παρελθόντα μήνα Απρίλιον απεβίωσαν εν Σμύρνη εκ της Ελληνικής κοινότητος 93 άτομα, εξ ων 57 άρρενα και 36 θήλεα.

ΩΡΑ, 10.12.1888.

Απενεμήθη ο αργυρούς σταυρός του Σωτήρος εις τον κ. Σωκράτην Σολομωνίδην, διευθυντήν της εν Σμύρνη εκδιδομένης εφημερίδος Αμάλθεια διά τας καλās αυτού υπηρεσίας.

ΩΡΑ, 15.6.1889.

Εκ Μάκρης γράφουσιν εις την σμυρναϊκήν Αρμονία, ότι κύνες λυσσώντες έδηξαν διαφόρους πολίτας υπέρ τους 10, μεταξύτων οποίων και τον ατυχή έλληνα πρόκτορα κ. Λουκάκη, όστις μετ' ολίγας ημέρας απεβίωσεν. Εις των υπηρετών του κ. Χ. Παυλίδου απεβίωσεν επίσης μετά πάροδον 7½ μηνών από της δήξεως. Επίσης τους 6 Ιουδαίοι διατρέχουσιν κίνδυνον, δηχθέντες και ούτοι, η πόλις δε ευρίσκειται εν αναστατώσει ένεκα του συμβάντος τούτου, απέναντι του οποίου ο αυτόθι ιατρός κ. Β. Κ. Σαράφης μάτην αντιτάσσει πάσαν δυνατήν θεραπείαν.

(Συνεχίζεται)

Για την αντιγραφή
Αντώνης Ν. Βενέτης,
Μοναστηράκι Δωριδός

* Ο κόπος της μεταφοράς των ειδήσεων στις σελίδες της «Μ. Ηχ.» αφιερώνεται στη «μεγάλη κυρία της ελληνικής δημοσιογραφίας, κυρία Ελένη Μπίσιτκα - Κατραμοπούλου, η οποία με τη γραφίδα της διατηρεί άσβεστη τη φλόγα της μνήμης της ελληνικής Σμύρνης». Α. Ν. Β.

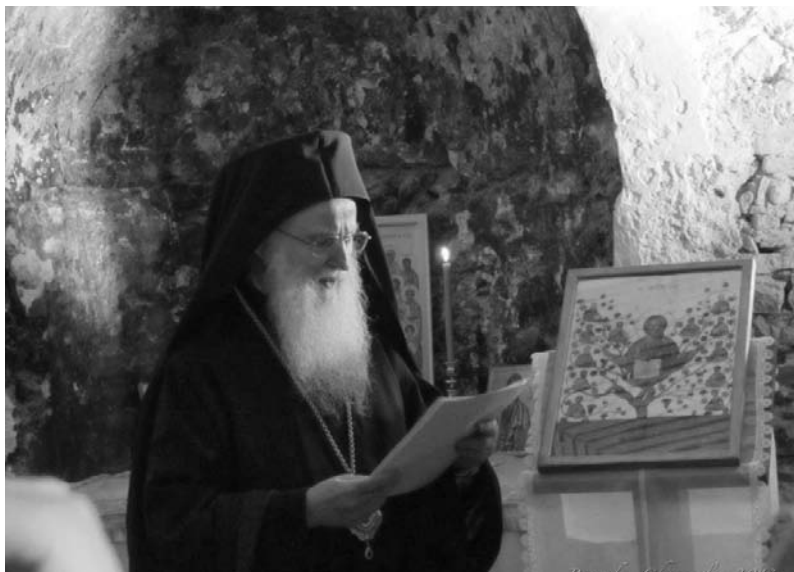
Ο ΚΟΙΝΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ ΩΣ ΣΥΜΒΟΛΟ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

Με τη δέουσα μεγαλοπρέπεια και τον ανάλογο σεβασμό, η γεραρά Ένωσις Σπάρτης Μ. Ασίας (ιδρυθ. 1923) –το αρχαιότερο μικρασιατικό σωματείο-σύλλογος στη χώρα μας (Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών, 1993)– τέλεσε το καθιερωμένο, ετήσιο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των αιδιών ιδρυτών, κτιτόρων, δωρητών, ευεργετών και μελών της, την Κυριακή (4 Μαΐου) των Μυροφόρων 2014, στον ιστορικό Καθεδρικό Ναό Αγ. Αναργύρων Ν. Ιωνίας.

Το φετινό μνημόσυνο είχε μία ιδιαιτερότητα, η οποία πρέπει να εξαρθεί. Της θείας λειτουργίας και του μνημοσύνου προέστη ο σεβ. μητροπολίτης Πισιδίας κ. κ. Σωτήριος, ενώ στο ιερό βήμα συμπροσεύχεται ο επιχώριος επίσκοπος, μητροπολίτης Νέας Ιωνίας και Νέας Φιλαδελφείας κ. κ. Κωνσταντίνος.

Ο σεβ. κ. Σωτήριος (Τράμπας), είναι ευφήμως γνωστός για το ιεραποστολικό του έργο στη Νότιο Κορέα και την Άπω Ανατολή, πριν η Μ.Χ.Ε. τον καταστήσει ποιμενάρχη της Ι. Μητροπόλεως Πισιδίας (27.5. 2008).

Ως μητροπολίτης Πισιδίας ο κ. Σωτήριος ανέδειξε με το συγγραφικό του έργο τους αγίους των περιοχών Πισιδίας και Παμφυλίας, προέβαλε την πόλη της Ατταλείας, ανέκτησε και ανίδρυσε τον Ι. Ναό του Αγ. Αλυπίου στην Αττάλεια,

όπου εγκατέστησε ιερέα και λειτουργεί μόνιμη ενορία, λειτουργεί στον Ιερό Ναό Αγ. Γεωργίου του Βουνού Αλάνιας (Alanya) και εξασφάλισε οικόπεδο σε πλησιόχωρη στην Αλάνια (Alanya) περιοχή για την ανέγερση του Ι. Ναού Παναγίας της Πισιδιωτίσσης.

Υλικά και πνευματικά ευρίσκεται δίπλα στον σεβ. Πισιδίας ο ο μικρασιατικός κόσμος. Αψευδές δείγμα αποτελεί το γεγονός ότι κατά τη θεία λειτουργία και το μνημόσυνο συνέρρευσε πλήθος κόσμου και, φυσικά, σύσσωμο το Δ. Σ. της Ενώσεως Σπάρτης Μ. Ασίας, με τον πάντα δραστήριο πρόεδρο Χάρη Σαπουντζάκη.

Σημειώνεται ότι ο σεβ. Πισιδίας χοροστάτησε κατά τον εσπερινό των Μυροφόρων στον Ιερό Ναό της Κοιμήσεως Θεοτόκου Ταύρου, όπου ευλαβώς φυλάσσεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας (Τσικοπαναγιάς), πιστό αντίγραφο της εικόνας της Παναγίας της Μο-

νής Κύκκου στην Κύπρο, προστάτιδας των Ατταλειωτών, η οποία εικόνα μέχρι της ανταλλαγής των πληθυσμών εφυλάσσετο στον Ι. Ναό Αγ. Νικολάου Ατταλείας. Πράγματι, οι εξ Ατταλείας καταγόμενοι τιμούσαν και συνεχίζουν να τιμούν την ιερά εικόνα ανήμερα των Μυροφόρων, τιμώντας το θαύμα θεραπείας ασθενούς (παραλύτου), και συνεχίζοντας μία παράδοση εκατοντάδων ετών.

Η Σπάρτη της Πισιδίας και η Αττάλεια της Παμφυλίας αποτελούν τις δύο έδρες της Ιεράς Μητροπόλεως. Τώρα λαμβάνουν δύο εορτασμοί, την ίδια ημέρα, σε δύο διαφορετικές ενορίες. Φρονούμε ότι καθήκον των Μικρασιατών της Σπάρτης και της Ατταλείας είναι να ενώσουν τις δυνάμεις τους γύρω από τον επίσκοπο, ο οποίος, σύμφωνα με τον Άγιο Ιγνάτιο, τον Θεόφορο είναι ο εγγυητής της εκκλησιαστικής ενότητας.

Ας μας επιτραπεί να προ-

Ο σεβ. μητροπολίτης Πισιδίας, έξαρχος Σίδης και Αττάλειας κ. Σωτήριος Τράμπας, ο από Κορέας, προσφωνώντας τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο, κατά την επίσκεψή του στον Ι. Ναό του Αγίου Γεωργίου Αλάνιας, στις 4 Δεκεμβρίου 2013. (Φωτογραφία από την ιστοσελίδα *Φως Φαναρίου*).

τείνουμε την Κυριακή των Μυροφόρων να τιμούν οι Ατταλειάτες τη θαυματουργή εικόνα τους, συνεχιστές της παραδόσεώς τους, και την Κυριακή του Θωμά (όπως αναγράφεται και στο Καταστατικό της Ενώσεως Σπάρτης Πισιδίας ή ανεφέρετο και όπως ήταν και η παράδοση στην Σπάρτη Πισιδίας) ή την Κυριακή του Παραλύτου, να τιμούν οι Σπαρταλήδες. Νομίζω, ότι αυτό θα ωφελήσει όλους¹. Τέλος, πρέπει να υπομνηματισθεί ότι είναι καιρός πλέον να δραστηριοποιηθεί γύρω από τον Επίσκοπο η Ένωσις των Ατταλειωτών, ένας σύλλογος με επώνυμα μέλη και μακρά ιστορία.

ΧΡΗΣΤΟΣ Π. ΜΠΑΛΟΓΛΟΥ

¹ Ευχαριστώ θερμώς το συνάδελφο Κύριο Στέφανο Τσερπάνη για τις εμβριθείς παρατηρήσεις του στην βελτίωση του κειμένου. Οποιαδήποτε τυχόν σφάλματα βαρύνουν τον γράφοντα.

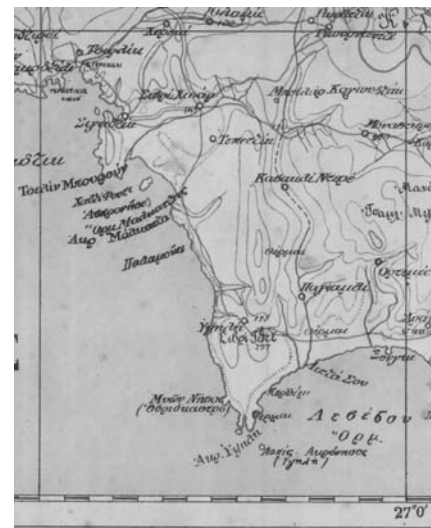
Το Σιβρισάρι και η γύρω περιοχή σε χάρτη της Χαρτογραφικής Υπηρεσίας Στρατού

(Συλλογή Πέτρου Μεχτίδη)

Το Σιβρισάρι βρίσκεται στην ανατολική Ερυθραία, στην νότια ακτή της, στο μέσο περίπου της απόστασης από τα Βουρλά (15 χλμ. βόρεια) και της Υψηλής (12,5 χλμ. νότια).

Ο χάρτης της Χαρτογραφικής Υπηρεσίας Στρατού της περιοχής Σμύρνης- Ερυθραίας (δεν σώζεται ο τίτλος, αλλά αναφέρεται ως 'Σμύρνη') της συλλογής μου (επίσης και στη συλλογή του Ε.Λ.Ι.Α.) ανήκει σε μία μεγάλη συλλογή χαρτών της Χ.Υ.Σ. (η πρώτη μορφή της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού) που δημιουργήθηκαν την περίοδο 1919- 22. Ο χάρτης της Σμύρνης- Ερυθραίας κλίμακας 1:250.000 βόρεια ενωνόταν με το χάρτη Κυδωνίαί, ανατολικά με το χάρτη 'Φιλαδέλφεια' και νότια με το χάρτη 'Αλικαρνασός'. Συνολικά έχω στη συλλογή μου 20 χάρτες της Χ.Υ.Σ. σε διάφορες κλίμακες (1:250.000, 1: 200.000, 1:100.000) και ποιότητες (τυπωμένοι σε χαρτί ή επικολλημένοι σε ύφασμα). Αντίγραφο του χάρτη συμμετέχει στην έκθεση της Ένωσης Σμυρναίων «Η Σμύρνη των Ελλήνων» (Αθήνα, Μεσολόγγι, κ.λπ.).

Θέλοντας να εξερευνήσω την περιοχή της Ερυθραίας με βάση αυτό το χάρτη ξεκίνησα από την περιοχή του Σιβρισαρίου. Με κέντρο το Σιβρί Χισάρ ξεκινούσαν ακτινωτά έξι δρόμοι: Προς δυτικά- προς το Σιγατζίκ/ Sigacik, βόρεια- προς το Χερεκί/ Hereke (Duzce koyu), βορειοδυτικά- προς το Τσιφλίκ (αρχ. Γερχαϊδάι- Γεραϊστικός Λιμήν), ανατολικά- προς το Γκουρντεντζέ/ Godence (ενωνόταν με δρόμο- προς τα δυτικά με το Ολαμίς/ Ulamis) και το Μοναστήρι, νότια προς

Αριστερά: Χάρτης της Σμύρνης - Ερυθραίας (συλλογή Πέτρου Μεχτίδη). Γραμμοσκιασμένο το τμήμα του χάρτη όπου αναφέρεται το άρθρο. Δεξιά: Η περιοχή του Σιβρισαρίου. (Λεπτομέρεια από το χάρτη της Χαρτογραφικής Υπηρεσίας Στρατού).

την Υψηλή (Hypsili- Kierpert, 10), όπου ο λόφος Σιβρίτεπέ. Άλλα χωριά που σημειώνονται στο χάρτη ήταν το Τεπετζίκ/ Terecik (N.), το Μπεϊλάρ Καγιουστάκ/ Beyler (Av.), το Καβακλί Ντερέ¹ (Kavakly Dere- Kierpert, 10, Kavakdere σήμερα (N., με χείμαρρο που περνούσε μέσα από αυτό), το Παγιαμλί (Payamly- Kierpert, 10/ Payamli σήμερα) και το Ορτεμές (Ortemes- Kierpert, 10 Urkmez, σήμερα(N.).

Ξεκινώντας από τον Σιγατζίκ και με κατεύθυνση νότια και νοτιοανατολικά ακολουθούμε τις ακτές: Τσελίν Μπουρούν (Tchelin Burun στο χάρτη 10 του Kierpert, Chelik burun σήμερα), Χαδζί Φούτι (Χατζηφώτη), Ασπρονήσι, όρμος Μαλκάτζας, Ακρ. Μαλκάτζα/ Malkaya, Παλαμούτι (Palama- Kierpert, 10), Μυών Νήσος (Οβριόκαστρο), ακρ. Υψηλή, νησίδα Ασπίς- Ακρόνησος- Υψηλή (Makria akra, Polemonisi- Makra- Kierpert, 10), Κερθέμι, Λίτζα Σου, Ξόνγκι (νότια της αρχ. Λεβέδου).

Στο χάρτη αναφέρονται τέλος τρεις θέρμες: νότια του Σιβρί Χισάρ, δύο στις όχθες του Λίτζα Σου και στο

Οβριδόκαστρο. Ταυτίζονται με τα ιαματικά λουτρά στην Καρακότσα², τόπο παραθερισμού των κατοίκων. Αναφέρονται ήδη από τον 18^ο αιώνα ότι βρίσκονταν στην κώπη του «Elijah» (Chandler, Travels, σελ. 116) ενώ το 1835 δημοσιεύθηκε άρθρο του Άγγλου ιερέα της Σμύρνης Arundell και αναλυτική περιγραφή της περιήγησής του. Σε χάρτη της ίδιας περιόδου σημειώνεται γέφυρα στο «Elijah» (μεταξύ Υψηλής και Λεβέδου, Arrowsmith, 1819).

Ενδιαφέρον είναι τέλος το λάθος των χαρτογράφων της Χαρτογραφικής Υπηρεσίας Στρατού να μην σημειώσουν στο χάρτη την Τέω, νότια του Σιγατζίκ.

Στη συνέχεια συγκρίνω το χάρτη της Χ.Υ.Σ. με αντίστοιχους του Philippson, Kierpert και παραθέτω τα τοπωνύμια, όπως τα ήξεραν οι Έλληνες κάτοικοι της περιοχής και όπως είναι γνωστά σήμερα. Στις υποσημειώσεις αναφέρω τα χωριά όπου σώζονταν σπόλια (λιθολογημένα μάρμαρα και επιγραφές) από την αρχαία Τέω και Λεβέδο, αλλά και άλλες γνωστές ονομασίες και γραφές.

Βιβλιογραφία:

Θ. Κοντάρας, Μ. Κορομηλά «Ερυθραία, ένας ευλογημένος μικρόκοσμος στην καρδιά της Ιωνίας» (εκδ. Πανόραμα, Αθήνα 1997)

Γ. Κουβάς «Το χωριό μας το Σιβρισάρι», 1989, 2000 (Εντός) Nilgun Nurhan Kara 'Sal-namelere gore Seferihisar' Perspectives on Ottoman Studies: Papers from Th 18th Symposium, Comité international d'études pré-ottomanes et ottomanes. Symposium, Ekrem au evi, Nenad Moa anin - 2010

Σημειώσεις:

1. Στις πλαγιές του Καβατζίκ Νταγασί, όπου και το τουρκικό χωριό Καβαντσίκι (Kavacik).
2. Karacochia (Arundell, Amulet, 1835, σελ. 72)

3. Αναφέρονται και τα χωριά Turgud, Kuyucak, Ihsaniye, Kavacik.

4. Αναφέρονται στον καζά και τα χωριά Γιατζιλάρ, Κουϊτζάκι, Ντουργούκιϊ (Turgud), Εφέντσικουρι, Ματζούρικα, Τέμεσες (Ντεμίσι) και Δεμερτζιλί (ως Demirdjili σε χάρτη που συνοδεύει άρθρο Γερμανού αρχαιολόγου- Mitteilungen des Kaiserlich Deutschen Archaelogischen Instituts 29, 1904)

5. Καταγράφηκαν επιγραφές από την Τέω: στα σπήλια των Νικόλαου Κωστάκη, Σταματίου Κουλούνγκα, Χαράλαμπου Τσα-

	Χαρτογραφική υπηρεσία	Philippson	Kiepert, 10, 1890	Καζάς Σιβρισσαρίου, Σαλναμές 1891, 1908 ³	Γ. Κουβάς, 1989 ⁴	Ερυθραία, 1997	Σήμερα
1	Σιβρί Χισάρ	Seferihisar	Sivrihissar	Seferihisar	Σιβρισάρι	Σιβρισάρι ⁵	Seferihisar
2	Σιγαδζίκ ⁶	Sigadjik	Sighadjik		Σιγατζίκι	Σιγατζίκι	Sigacik
3	Χερεκί			Hereke	Χάρακας	Χάρακας ⁷	Hereke (Duzce koyu)
4	Τσιφλίκ						
5	αρχ. Γερχαιΐδαι-Γεραΐστικός Λιμίν ⁸		Gerhaidai			Γεραΐδαι	
6	Γκουρντεντζέ	Gurdenje					Godence
7	Ολαμής			Ulamis	Λαμίσι ⁹	Λαμίσι ¹⁰	Ulamis
8	Μοναστήρι		Manastir	Manastir	Μοναστηράκι	Μοναστήρι	
9	Υψηλή		Hypsili	Epsili	Υψηλή ¹¹	Ψηλή- Αψηλή	Doganbey
10	Τεπετζίκ	Tepedjik	Tepecik	Tepecik			
11	Μπειϊάρ Καγιουστάκ			Beyler	Μπεινέρι ή Μπεινέρεσες	Μπεινέρι ¹²	Beyler
12	Καβακλί Ντερέ	Kavakly Dere	Kavakly Dere	Kavakdere	Καβάντερες	Καβάντερες	Kavakdere
13	Παγιαμλί	Payamly	Payamly	Payamlu	Παγιαμλί	Παγιαμλί	Payamli
14	Ορτεμές ¹³	Ortemes	Ortemes	Urkmez	Αρτεμίζι	Αρτεμίζι ¹⁴	Urkmez
15	Τσελίν Μπουρούν ¹⁵	Tschelin Burun	Tchelin Burun				
16	Χαδζί Φούτι ¹⁶ , νησί	Hadji Futi			Χατζηφούτη, νησί του Ξεγονίδη	Χατζηφώτη	Esek
17	Ασπρονήσι	Aspronisi				Ασπρονήσι	Kanli ada
18	όρμος Μαλκάτζας ¹⁷	Malkjar	Malkaya				
19	Ακρ. Μαλκάτζα	Malkjar			Μπαλκατζά		
20	Παλαμούτι ¹⁸	Palamut ¹⁹	Palama				Bahadir (Palamut)
21	Μυών Νήσος (Οβριόκαστρο ²⁰)	Ovriokastro	Ovriokastro, Myonnesos				
22	ακρ. Υψηλή ²¹	Hypsili	Makria akra				Dogan bey burun
23	νησίδα Ασπίς-Ακρόνησος- Υψηλή ²²	Hypsili	Polemonisi, Makra				Dogan bey ada Kanli
24	Κερθέμι	Kerthem					
25	Λίτζα Σου	Lidjasu			Λίτσα/ Καρακότσα		
26	Ξόνγκι ²³	Xingi					Kisik

26 τοπωνύμια στο χάρτη της Χ.Υ.Σ., 16 στο χάρτη 10 του Kiepert, 14 χωριά στον καζά Σιβρισσαρίου²⁴

γκάρη, Χρήστου Μπαλαντάνη, Παναγιώτη Ψευδή και σε άλλα σημεία.

6. Είναι γνωστοί τρεις χάρτες του κόλπου: 1. Chart of the Bay of Sighajik... by Francis Beaufort F.R.S... 1811 & 1812, 2. Sighajik Bay to the gulf of Scala Nova, Lieut. T. Graves, Royal Navy, 1837 & 3. Sighajik harbor, with views, Lieut. T. Graves, Royal Navy, 1836 (Ο Thomas Graves αναφέρεται ως ο συντάκτης του χάρτη Sighajik in Turkey. Ο χάρτης είναι ανώνυμος αλλά έγινε στο πλοίο "Beacon" υπό τις διαταγές του).

7. Καταγράφηκαν επιγραφές από την Τέω του 469/459 π.Χ., 170/ 140 π.Χ., του 200 π.Χ., του 117-138 μ.Χ. κ.α. (BCH 1880, 182, no. 45 (l. 1.), MDAI(A) 1891, 297, no. 21.)

8. Gerraidai, Geraesticus Portus (Keil, 1912, 61). Χάρτης στο G. Weber, Zur Topographie der Ionischen Kuste, Athenischen Abteilungen, xxix, 1904.

9. Εκ παραδρομής αναφέρεται ως Καμίσι (σελ. 31).

10. Αναφέρεται ως Olamysch και Lamisch. Καταγράφηκαν επιγραφές από την

Τέω του 285/305 μ.Χ. και του 306/311 μ.Χ. (B.C.H. 1922, 331-2, no. 13). Επίσης επιγραφή αναφέρεται στη θέση 'Τρία Πηγάδια', μεταξύ Σιβρισσαρίου και Βουρλών.

11. Με εκκλησία του Αγ. Γεωργίου.

12. Καταγράφηκαν επιγραφές από την Τέω.

13. Τα σπίτια είχαν χτιστεί από τα ερείπια της Λεβέδου (G. Bean, Aegean Turkey, Lebedos)

14. Αναφέρεται και ως Eurtemez (B.C.H. 1922, 354).

15. Chelik Bournoo (New sailing directions [&c.]. - John William Norie - 1841 - σελ. 249), Tselik (G. Hirschfeld, χάρτης σελ. 24, Archaologische Zeitung, 1876)

16. Hadji Futi (G. Hirschfeld, χάρτης σελ. 24, Archaologische Zeitung, 1876)

17. Malkedjic (Arundell, Amulet, 1835, σελ. 70).

18. Palamo islet (Mediterranean pilot - Τόμος 4 - Σελίδα 206, Great Britain. Hydrographic Dept - 1908, σελ. 206: «Palamo islet, βρίσκεται 1 μίλι νότια του ακρωτηρίου Malkiar, κοντά στην ακτή και έχει κάποια

ερείπια.» Δεν πρέπει να συγχέεται με τη νησίδα Bolemo/ Kormen adasi (δεν αναφέρεται στο χάρτη της Χ.Υ.Σ.) νότια της Μυωνήσους- άλλο από τη νησίδα Ασπίς.)

19. Στα τουρκικά η βαλανιδιά. Οι Σιβρισσιρανοί χρησιμοποιούσαν αλεσμένα βαλανιδια στα βυρσοδεψεία.

20. «Ύψος 190 πόδια, 57,9 μέτρα, ενώνεται με τη ξηρά με έναν ισθμό» (Mediterranean Pilot: From Cape Matapan (Greece) eastward, the Mediterranean archipelago, and the southern shore of the Mediterranean sea, eastward of Ras Ashdir (Libia) 1925, σελ. 385).

21. Psili- bouroun σε χάρτη του D' Anville, Hypsile σε χάρτη του Choisseul-Gouffier (1782, σελ. 187), Ipsili Hisar κατά τον W. Ramsay (Historical Geography, 1890, σελ. 165)

22. Αρχ. Αρκρόνησος (Chandler, 1817, σελ. 114)

23. Χάρτης στο G. Weber, Zur Topographie der Ionischen Kuste, Athenischen Abteilungen, xxix, 1904 και στο Mitteilungen, ο.π.

24. Quinet 'Turquie d' Asie, III, σελ. 420

ΒΙΒΛΙΟγραφικά

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΣ
Γλυκό κυδώνι

Η Κατίνα, η Δήμητρα κι ο Βάγγος είναι τα παιδιά της εύπορης οικογένειας Δαδιώτη. Μεγαλώνουν ξέγνοιαστα στη όμορφη πόλη των Κυδωνιών, απέναντι από τις ακτές της Μυτιλήνης, στα παράλια της αρχαίας Αιολίδας, στην αυγή του 20ού αιώνα. Η ζωή τους ακολουθεί την ήρεμη ρότα μιας γλυκιάς καθημερινότητας. Όσπου όλα αλλάζουν. Οι Βαλκανικοί πόλεμοι και ο Α΄ Παγκόσμιος θα κλυδωνίσουν την όμορφη πολιτεία και μαζί τη ζωή τους. Οι ελπίδες της απελευθέρωσης και ο ξεριζωμός θα χαραχθούν βαθιά μέσα στις παιδικές τους καρδιές και το παράπονο των χαμένων πατρίδων θα τους ακολουθεί μέχρι τα βαθιά γεράματα. Ένα οικογενειακό, ιστορικό μυθιστόρημα που μας σεργιανίζει στα σοκάκια του Αϊβαλιού μέσα από την οπτική μιας οικογένειας που παρασύρθηκε από τη δίνη των γεγονότων που οδήγησαν στην αιματηρή Μικρασιατική καταστροφή. Ένα ταξίδι στις Κυδωνίες, την Πόλη και τη Μυτιλήνη των αρχών του 20ού αιώνα, στα ήθη και τα έθιμα μιας όχι και τόσο μακρινής εποχής.

Εκδόσεις «Τσουνάτου»
ISBN: 978-960-7922-72-4
Τιμή (χωρίς ΦΠΑ): 13
Σελίδες: 342
Διαστάσεις: 14 X 21

Αφιέρωμα στον Α΄ Διωγμό (1914 - 1918)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

■ Η Μνήμη του Συλλόγου Μικρασιατών Νομού Καβάλας

Κυκλοφόρησε το 15ο φύλλο (τχ. Μαΐου 2014) της *Μνήμης*, περιοδικής έκδοσης του Συλλόγου Μικρασιατών Νομού Καβάλας *Μνήμη Μ. Ασίας*. Το πρωτοσέλιδο άρθρο του Κυριάκου Λυκουρίνου, με τον τίτλο «Πριν 100 χρόνια... Μια αγνοημένη επέτειος» και το κείμενο του Δημήτρη Θωμαδάκη «Οι σφαγές της Φώκαιας και ο Félix Sartiaux», σηματοδοτούν το αφιέρωμα του έγκριτου περιοδικού για το μεγάλο Διωγμό του 1914 - 1918.

Στο ίδιο τεύχος ο αναγνώστης θα βρει και κείμενα ποικίλης θεματολογίας: • Το τζαμί του Ιμπράημ πασά της Καβάλας και η μετατροπή του σε χριστιανική εκκλησία του Αγίου Νικολάου • Ο θάσιος πρακτικός θεραπευτής Γυμνάσιος Λαυριώτης και η φαρμακευτική χρήση των βοτάνων • Κωνσταντινούπολη 1964, οι Απελάσεις των Ελλήνων υπηκόων • Σχέσεις Γηγενών και Προσφύγων: Η δύσκολη συνύπαρξη στο Παλιοχώρι του Παγγαίου • Οι πόλεις της Μικρασίας: Σμύρνη (1ο) • Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών: Κιβωτός προσφυγικής Μνήμης • Το Προσκύνημα στους Αγίους Τόπους - Χατζής και Χατζηλίκι • Οι προσφυγικές μας κοινότητες. Ακροπόταμος του Παγγαίου • Καβα-

Πριν 100 χρόνια... Μια αγνοημένη επέτειος

Το περιοδικό *Μνήμη* είναι από τα πρώτα που κυκλοφόρησαν στην Ελλάδα μετά τον Δεκάλογο. Η έκδοσή του ξεκίνησε το 1994 με τον τίτλο «Μνήμη Μ. Ασίας». Η έκδοση του περιοδικού έγινε με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 100 χρόνων από την ίδρυση του Συλλόγου Μικρασιατών Νομού Καβάλας. Η έκδοση του περιοδικού έγινε με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 100 χρόνων από την ίδρυση του Συλλόγου Μικρασιατών Νομού Καβάλας. Η έκδοση του περιοδικού έγινε με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 100 χρόνων από την ίδρυση του Συλλόγου Μικρασιατών Νομού Καβάλας.

λιώτικες μουσικές φαμίλιες. Οι Κουλαξίζηδες • Τα μάρμαρα της Παναγιάς στο Μοσχονήσι • Τα ορφανά της Αμερικανικής Near East Relief και η οδύσσεια του 8χρονου Θεοδόση: από τη Βιθυνία στη Χρυσούπολη • Προσφυγικά Πόντου - Μαρτυρίες προσφυγιάς • Επίσης βιβλιοκρισίες, μικρά κείμενα και σημειώματα για επίκαιρα και επετειακά θέματα, για το «Μουσείο Προσφυγικού Ελληνισμού» (δωρεές κειμηλίων και αρχαιακού υλικού, επισκέψεις, εκπαιδευτικά παιχνίδια κ.ά.), για τις εκδηλώσεις και δραστηριότητες του Συλλόγου και των επιμέρους τμημάτων του κ.ά.

Για επικοινωνία: Σύλλογος Μικρασιατών Ν. Καβάλας, Πολιτιστικό κέντρο «Πυθαγόρας», 7ης Μεραρχίας 1, 654 03 Καβάλα, Τηλ.: 2510 243508, e-mail: mikrasiakavala@yahoo.gr. Υπεύθυνος έκδοσης: Μανώλης Ζα-

χαρόπουλος. Υπεύθυνος ύλης - σύνταξης: Κυριάκος Λυκουρίνος. Η ετήσια συνδρομή στη *Μνήμη* είναι δέκα (10) ευρώ.

■ Τα Νέα μας του Συλλόγου Μικρασιατών Σκάλας Λουτρών Λέσβου

Κυκλοφόρησε το 20ό τεύχος του περιοδικού Τα Νέα μας που εκδίδει ο Σύλλογος Μικρασιατών Σκάλας Λουτρών Λέσβου «Το Δελφίνι».

Στις 16 σελίδες του θα βρείτε κείμενα για τα τραγικά γεγονότα που συνέβησαν το 1914 στη Φώκεια, από το βιβλίο Ερυθραία. Ένας ευλογημένος μικρόκοσμος στην καρδιά της Ιωνίας της Μαριάννας Κορομηλά και του Θεοδωρή Κοντάρα, καθώς και από το βιβλίο - λεύκωμα με τον τίτλο FHOCEE 1913 - 1920. Le temoignage de Felix Sartiaux. Την τελευταία σελίδα του περιοδικού κοσμεί μεγάλη φωτογραφία του αγάλματος της Μικρασιάτισσας Μάνας στον προσφυγικό συνοικισμό της Επάνω Σκάλας στη Μυτιλήνη.

Το περιοδικό εκδίδεται το Δεκέμβριο κάθε χρόνου, στέλνεται στα μέλη του Συλλόγου δωρεάν. Φέτος κατ' εξαίρεση, εκδόθηκε και η τρέχουσα επετειακή έκδοση λόγω της συμπληρώσεως 100 ετών από το Διωγμό του 1914.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

- Κώστας Γ. Μίσσιος, *Και άλλοι Μυτιληνιοί λόγιοι και λογοτέχνες*. Συμβολή στην ιστορία της λεσβιακής γραμματείας, τομ. ΙΓ', εκδ. «Πιπτακός», Αθήνα 2008.
- Κώστας Γ. Μίσσιος, *Ο Λεσβιακός Τύπος και οι δημοσιογράφοι του (24 Αυγούστου 1864 - 31 Μαρτίου 2008)*. Συμβολή στην ιστορία της λεσβιακής γραμματείας, τομ. ΙΕ', εκδ. «Πιπτακός», Αθήνα 2009.
- Κώστας Γ. Μίσσιος, *Λεσβιακό Τρίπτυχο*. Συμβολή στην ιστο-

- ρία της λεσβιακής γραμματείας, τομ. ΙΣΤ', εκδ. «Πιπτακός», Αθήνα 2011.
- Βίκτωρ Νέτας, *Ο νοσταλγός της Πόλης Πάυλος Παλαιολόγος. Μια ζωή με πασρικά χέρια*, εκδ. «Τσουνάτου», 2013.
- Ιωάννα Ψαροπούλου - Δόκου, *Ζάππειον Παρθεναγωγείον Κωνσταντινουπόλεως 1875 - 2004*, εκδ. «Τσουνάτου», 2014.
- Γρηγόρη Κοιμπα, *Μανώλης Ναυπλιώτης. Οι αγώνες ... και η αγωνία του ...*, Καλαμάτα 2011.

- Ιωάννης Χρ. Ιακωβίδης, *Κωνσταντινουπολίτες - Αιγυπτιώτες - Μικρασιάτες και Πόντιοι στην Ελλάδα. Πριν και μετά την άφιξη. Ταντότητα - ένταξη*, εκδ. εφημ. «Τα Νέα» 2013.
- Ιωάννης Ν. Καλιοντζής, *Περί φύσεως. Ιώνων διδασκαλία*. (Δεύτερη έκδοση), Αθήνα 2014.
- Στάθη Ηλ. Παρασκευόπουλου, *Το χρονικό παρουσίασης του βιβλίου «Η Παιδαγωγική Ακαδημία Ρόδου» (1947-1991)*, (Του Ιωάννη Καλιοντζή), Αθήνα 2014.

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ Για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε μουσουλμανικό τέμενος

Με αφορμή τις φήμες που κυκλοφόρησαν για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας της Πόλης σε μουσουλμανικό τέμενος από την Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών (Οι.Ομ.Κω.) εκδόθηκε η ακόλουθη ανακοίνωση:

Το Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω., έχοντας υπόψη τις δημοσιογραφικές πληροφορίες και ενέργειες κυβερνητικών βουλευτών της Τουρκίας για την εκ νέου μετατροπή του Ναού της του Θεού Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως σε τέμενος, αισθάνεται την ανάγκη να εκφράσει για ακόμη μια φορά, όπως το έχει κάνει ενώπιον των Αρχών της Τουρκίας και των Διεθνών Οργανισμών τα τελευταία χρόνια, ότι αποτελεί πράξη ύψιστης παραβίασης των θρησκευτικών ελευθεριών και μη σεβασμού άλλων θρησκειών και πολιτισμών η μετατροπή εκκλησιών που κατά την Οθωμανική περίοδο είχαν μετατραπεί σε τεμένη και ενώ λειτουργούν σήμερα ως μουσεία, επιτρέποντας να τα επισκέπτονται όλοι. Καλούμε την Κυβέρνηση της Τουρκίας να αναλογιστεί τις ευθύνες της που φέρει προς όλη την αν-

θρωπότητα και να απορρίψει τις προτάσεις που στερούνται λογικής και είναι άκρως αντίθετες στην αλληλοκατανόηση των θρησκειών, που είναι το μείζον ζητούμενο σήμερα από όλη την ανθρωπότητα. Συνθηματικές ενέργειες, από οποιαδήποτε κατεύθυνση κι αν έρχονται για την εκμετάλλευση της Αγίας Σοφίας για αλλότριους σκοπούς αλλά και επίκληση του δικαιώματος που πηγάζει από την κατάκτηση είναι αναχρονιστικές και απαράδεκτες. Τεκμηριωμένοι δε επιστημονικοί λόγοι συνηγορούν υπέρ της διατήρησης των μνημείων αυτών, που όντως αποτελούν παγκόσμια πολιτισμική κληρονομιά της ανθρωπότητας, ως μουσεία. Επίσης, ως Δ.Σ. δηλώνουμε ότι συμφωνούμε απόλυτα με τα δηλωθέντα από την Α.Θ.Π. τον Οικουμενικό μας Πατριάρχη ότι πρέπει η Αγία Σοφία να παραμείνει μουσείο και, σε περίπτωση που τεθεί θέμα της λειτουργίας της ως λατρευτικού χώρου, να λειτουργήσει ως εκκλησία που είχε αναγεργεί τον 6^ο αιώνα μ.Χ.

ΝΕΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

- Μετά από εκλογές που πραγματοποιήθηκαν στις 5 Μαρτίου 2014 στο σωματείο **Ένωση Κάτω Παναγίας Μ. Ασίας**, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούν οι: Άγγελος Κλειδάς (πρόεδρος), Στράτος Παραδιάς (αντιπρόεδρος), Δημήτρης Παντέλας (γεν. γραμματέας), Δημήτριος Κωστιδάκης (ταμίας) και οι Νίκος Τόμπρος, Διονυσία Μιχαηλίδου, Γεώργιος Πουλημένος, Μαρία Παπάζογλου - Ξυνού, Χριστόφορος Δημητρίου (μέλη).
Η «Ένωση των απανταχού εκ Κάτω Παναγίας Μικράς Ασίας», όπως είναι η πλήρης επωνυμία του συλλόγου, εδρεύει στην Αθήνα (οδός Βερανζέρου 5, 5ος όροφος, ΤΚ 106 77). Τηλέφ. επικοινωνίας: 6977288493 και 6987123073. Η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι: katorpanagia.mikrasasias@gmail.com
- Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της **Πανελληνίας Ομοσπονδίας Μικρασιατικών Σωματείων (Π.Ο.Μ.Σ.)**, που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες της 29ης Μαρτίου ε.έ., συγκροτήθηκε σε σώμα με την ακόλουθη σύνθεση:
Πρόεδρος: Ευθύμιος Ν. Αρζόγλου. Αντιπρόεδρος: Θεοδόσιος Καδόγλου. Γεν. Γραμματέας: Ζωή Βαλασάκη. Ταμίας: Αντώνιος Ρήγας. Ειδ. Γραμματέας: Γεώργιος Καζάνας. Αναπλ. Ταμίας: Νικολέτα Καλίτσου. Υπευθ. Δημοσίων Σχέσεων: Κωνσταντίνος Ισαακίδης.

ΔΩΡΕΕΣ

- Εις μνήμην των γονέων της **ΛΑΜΠΡΟΥ** και **ΜΕΛΠΟΜΕΝΗΣ ΑΘΗΝΑΚΗ**, το γένος Αχιλλέα Καραγιαννίδη, η κ. Χρυσάνθη Αθηνάκη κατέθεσε 100 ευρώ υπέρ των σκοπών της Ενώσεως Σμυρναίων.
- Εις μνήμην **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ** και **ΑΝΝΑΣ ΚΙΛΙΣΜΑΝΗ**, το γένος Ορφανίδου, η κ. Χρυσάνθη Αθηνάκη κατέθεσε 100 ευρώ υπέρ των σκοπών της Ενώσεως Σμυρναίων.
- Εις μνήμην **ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΥΛΙΔΟΥ**, η κ. Μαρία Βαϊάννη κατέθεσε 100 ευρώ υπέρ των σκοπών της Ενώσεως Σμυρναίων.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

Εκδρομή στη Ν. Κίο και το Ναύπλιο

ΤΗΝ Κυριακή, 15 Ιουνίου 2014, η Ένωση Σμυρναίων πραγματοποίησε ημερήσια εκδρομή στο Ναύπλιο, την όμορφη πόλη της Αργολίδας με την πανάρχαια ιστορία και τις άπειρες προκλήσεις.

Ο πρώτος σταθμός της πορείας μας όμως ήταν η Νέα Κίος, όπου ο φιλόξενος Μορφωτικός Σύλλογος, διά του παραστατικότατου Επίτιμου Προέδρου του κ. Γιώργου Μανινή, μας ξενάγησε στο γεμάτο αναμνήσεις από

την Κίο της Μ.Ασίας Λαογραφικό Μουσείο της Πόλης και στην εκκλησία της Θεομάνας, όπου προσκυνήσαμε τη μοναδική εικόνα της Παναγίας- Θεομάνας και τις τρεις ακόμη εικόνες που έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες, όταν ξεριζώθηκαν από τα χώματα της γης της Βιθυνίας.

Γεμάτοι συγκίνηση από το ταξίδι της μνήμης και της φαντασίας στα ιερά μικρασιατικά παράλια, φθάσαμε στο Ναύπλιο,

όπου επισκεφθήκαμε άλλοι την έκθεση της Παναγίας με τις εντυπωσιακές θαλασσογραφίες, άλλοι το Λαογραφικό Μουσείο, κάποιιοι το Πολεμικό Μουσείο (την πρώτη Σχολή Ευελπίδων της νεότερης Ελλάδας). Όλοι πάντως τιμήσαμε τα φαγητά και τις λιχουδιές της πόλης και, όταν το βράδυ επιστρέψαμε στην έδρα μας, είχαμε κάθε λόγο να νιώθουμε ευχαριστημένοι από τη γλυκιά ταλαιπωρία μας.

Ειδήσεις από την Ένωση Αϊδινιωτών

ΓΙΑ πρώτη φορά, ύστερα από 95 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή, η Ένωση Αϊδινιωτών Μ. Ασίας είναι γεγονός! Με απόφαση του Ειρηνοδικείου Καλλιθέας αναγνωρίστηκε επίσημα η σύσταση του σωματείου και, μέσα στα χρονικά όρια τα οποία προβλέπονται από τη νομοθεσία, θα συνέλθει η Γεν. Συνέλευση των μελών του προκειμένου να προκύψει το πρώτο αιρετό Διοικητικό Συμβούλιο του νεοσύστατου φορέα των Αϊδινιωτών.

Το γεγονός της σύστασης του νέου

συλλόγου γιορτάστηκε πανηγυρικά, στις αρχές Ιουνίου, με συνεισφορά για τα ιδρυτικά μέλη της Ένωσης, η οποία πραγματοποιήθηκε στο παραλιακό κέντρο «Ζέρβας» της Γλυφάδας.

Πρόσφατα, εξάλλου, με πρωτοβουλία της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής της Ένωσης Αϊδινιωτών τελέστηκε, στον ιστορικό Ι. Ναό της Ζωοδόχου Πηγής της οδού Ακαδημίας, επιμνημόσυνη δέηση για τα θύματα της μεγάλης σφαγής των Ελλήνων του Αϊδινίου το 1919.

ΕΥΘ. Ν. ΤΣΙΓΚΑΣ

Δημοτικός Σύμβουλος στο Μαρούσι

Ο δικηγόρος και μέλος της Ενώσεως Σμυρναίων κ. Ευθύμιος Νικ. Τσίγκας, ο οποίος συμμετείχε για πρώτη φορά στις πρόσφατες Αυτοδιοικητικές Εκλογές, ως υποψήφιος Δημοτικός Σύμβουλος Αμαρουσίου με το συνδυασμό «Μαρούσι - Ανθρώπινη Πόλη» του δημάρχου Γιώργου Πατούλη, πέτυχε να εκλεγεί, μετά τη νίκη που σημείωσε ο συνδυασμός του κ. Πατούλη.

Ο κ. Ευθύμιος Ν. Τσίγκας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1978. Η μητέρα του, Αλεξάνδρα Τσίγκα, έλκει την καταγωγή της από την Προύσα της Μ. Ασίας και από το Σκούταρι της Κωνσταντινούπολης.

Ο κ. Τσίγκας είναι πτυχιούχος της Νομικής Σχολής Αθηνών με Μ.Δ.Ε. (master) στην Πολιτική Δικονομία. Ασκεί μάχιμη δικηγορία και διατηρεί δικηγορικό γραφείο στο Μαρούσι. Από νωρίς είχε αναπτύξει συνδικαλιστική, κοινωνική και πολιτική δράση.

Είναι παντρεμένος με την Άννα Λύγουρη και κατοικεί στον Άγιο Νικόλαο Αμαρουσίου.

Η Γενοκτονία των Ελλήνων στην αρμενική γλώσσα

Είναι γεγονός ότι η προσπάθεια Ανάδειξης των ψηφιδωτών από το πλούσιο ψηφιδωτό των Ελλήνων και των Ελληνίδων που ζούσαν στο οθωμανικό κράτος –το οποίο άρχισε να καταρρέει στις αρχές του 20ού αιώνα και του οποίου η καταστροφή ολοκληρώθηκε το 1922-1923– βρίσκει συμπαροστάτες πολλούς κυρίως από τη νέα γενιά.

Νέοι προσφυγικής καταγωγής 3ης και 4ης γενιάς, οι οποίοι δεν έχουν περιοριστεί στα γνωστά. Δε μένουν μόνο στις διαπιστώσεις και, κυρίως, δεν έχουν περιοριστεί σε μία στατική αντιμετώπιση του προσφυγικού ζητήματος, δηλαδή φολκλόρ και τέλος. Η καταγωγή για αυτούς είναι πολιτισμός, θέατρο, μουσική, αρχιτεκτονική, γαστρονομία, είναι ιστορία του αρχαίου ελληνικού, του βυζαντινού και του νεοελληνικού πνεύ-

ματος, είναι παιδεία, είναι το μεγάλο ζήτημα της Γενοκτονίας.

Η ανάδειξη, διεθνώς, της υπόθεσης της Γενοκτονίας είναι ένα δείγμα της προσπάθειας ανάκτησης της ιστορικής και πολιτισμικής ταυτότητας των Ελλήνων και Ελληνίδων προσφυγικής και μη καταγωγής, αλλά και αγωνιστών για τα ανθρώπινα δικαιώματα από όλο τον κόσμο.

Γι' αυτό, εκτός από τα ιστορικά γεγονότα που αφορούν τη Γενοκτονία – για τα οποία τελευταία αναπτύσσεται μια συζήτηση αμφισβήτησης τους ακόμη και άρνησής τους – το βιβλίο προτάσσει τα βασικά επιχειρήματα που αποδεικνύουν την τέλεση της Γενοκτονίας σε βάρος των Ελλήνων που ζούσαν στο οθωμανικό κράτος.

Το βιβλίο του Φάνη Μαλκίδη, δρ κοινωνικών επιστημών και μέλους της Διεθνούς Ένωσης Ακαδημαϊκών για τη μελέτη των Γενο-

κτονιών, με τον τίτλο *Η Γενοκτονία των Ελλήνων (Θράκη - Μ. Ασία - Πόντος)* σε μετάφραση Τεχμινέ Μαρτογιάν, Αρμενικό Κρατικό Μουσείο - Ινστιτούτο για τη Γενοκτονία, Ερεβάν - Αρμενία 2014, το πρώτο για το ζήτημα αυτό στην αρμενική γλώσσα, αποτελεί συμβολή στην προσπάθεια ενίσχυσης και ανάδειξης του μαζικού εγκλήματος της Γενοκτονίας εναντίον των Ελλήνων από τους Νεότουρκους και τους Κεμαλικούς.

Είναι μία ουσιαστική συνεισφορά για την αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ελλήνων, στη γλώσσα εκατομμυρίων θυμάτων που, όπως και οι Έλληνες, δολοφονήθηκαν από τον ίδιο θύτη. Αυτή η κοινή πορεία θανάτου Ελλήνων και Αρμενίων στις αρχές του 20ού αιώνα γίνεται σήμερα, με τον κοινό αγώνα διεκδίκησης και αναγνώρισης, πορεία δικαίωσης και ανάστασης.

Ο Κλήδονας της Καισαριανής είναι πάντα ξεχωριστός

ΚΑΘΕ χρόνο και καλύτερα για τους Μικρασιάτες της Καισαριανής και την αναβίωση του παραδοσιακού εθίμου του Κλήδονα. Τη Δευτέρα το απόγευμα, κατά το πρώτο μέρος του εθίμου, σχηματίστηκε πομπή που ακολούθησε τα ντυμένα κορίτσια του Συλλόγου με παραδοσιακές ενδυμασίες. Σύμφωνα με το έθιμο τα ανύπαντρα

κορίτσια γέμισαν με «αμίλητο» νερό το κιούπι από πηγάδι που βρίσκεται στην περιοχή του Σκοπευτηρίου. Τα μέλη του Μικρασιατικού Συλλόγου χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς και απήγγειλαν τα γνωστά δίστιχα που σχετίζονται με το έθιμο.

Τα νεαρά κορίτσια έπειτα, συνέλεξαν στο πλήνιο δοχείο «ριζικά-

ρια» από τους παρευρισκόμενους και έτσι το δοχείο σκεπάστηκε με κόκκινο ύφασμα και τοποθετήθηκε στο χώρο, μέχρι την επόμενη μέρα Τρίτη οπότε πραγματοποιήθηκε η κεντρική εκδήλωση και το άναμμα της φωτιάς στον προαύλιο χώρο του Μουσείου Εθνικής Αντίστασης στο Σκοπευτήριο.

(ΠΗΓΗ: Mikrasiatis.gr)

Η Γεν. Συνέλευση της Ενώσεως Σμυρναίων

Στις 5 Απριλίου 2014 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων της Ενώσεως Σμυρναίων, στην οδό Καρύτση 3, η τακτική Γενική Συνέλευση των μελών του σωματείου με θέματα Η.Δ. την έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου, τον οικονομικό απολογισμό για το έτος 2013 και την έγκριση του προϋπολογισμού για το έτος 2014.

Τις εργασίες της Συνελεύσεως διηύθυνε ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Ευάγγελος Τσίγκας. Τις άλλες θέσεις του προεδρείου της Συνελεύ-

σεως κατείχαν ο κ. Νίκος Βικέτος, ως αντιπρόεδρος, και ο κ. Βασίλης Αθανασόπουλος, ως γραμματέας.

Μετά την ανάγνωση της έκθεσης των πεπραγμένων από τον κ. Τσίγκα, που εγκρίθηκαν ομόφωνα, ο ταμίας κ. Νίκος Ισηγόνης παρουσίασε τον οικονομικό απολογισμό του 1913 και τον προϋπολογισμό του 2014 και ο Δημήτρης Μαργαρίτης διάβασε την έκθεση των ελεγκτών για την οικονομική διαχείριση.

Ακολούθησε η υποβολή προτάσεων εκ μέρους των παρισταμέ-

νων για διοικητικά και οικονομικά θέματα του σωματείου. Στο τέλος της Συνεδρίασης ο κ. Ευάγγ. Τσίγκας έλαβε τον λόγο και ενημέρωσε τη Γενική Συνέλευση ότι προτίθεται να υποβάλει την παραίτησή του από τη θέση του προέδρου του Δ.Σ. της Ενώσεως και να παραμείνει στη θέση του μέλους με προοπτική να βοηθήσει το νέο Δ.Σ.

Λόγω πληθώρας ύλης, η έκθεση των πεπραγμένων του Δ.Σ. θα δημοσιευτεί στο προσεχές φύλλο της εφημερίδας μας.